

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE NIŽNÁ JEDĽOVÁ

na roky 2015-2021 s výhľadom do roku 2025

Verzia:1.0.¹

Obecný úrad Nižná Jedľová

Júl 2015

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

OBSAH

ÚVOD	5
1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA (PHSR)	6
1.1 Účel a význam tvorby PHSR.....	6
1.2 Štruktúra PHSR.....	6
1.3 Metodológia spracovania PHSR.....	7
1.4 Vymedzenie riešeného územia.....	7
I. ANALYTICKÁ ČASŤ	
1. Východiskové koncepčné dokumenty súvisiace s rozvojom obce Nižná Jedľová	9
1.1 Spoločný strategický rámec EÚ 2014-2020 a Európa 2020.....	9
1.1.1 Partnerská dohoda SR na roky 2014- 2020.....	9
1.2 PHSR Prešovského samosprávneho kraja.....	9
2. Charakteristika obce Nižná Jedľová	9
2.1 Symboly obce.....	12
2.2 Poloha a prírodné podmienky.....	12
2.3 Administratívne začlenenia obce.....	14
2.4 Využitie krajiny obce.....	14
2.5 Obyvateľstvo a štruktúra osídlenia.....	15
2.5.1 Vývoj počtu obyvateľstva.....	15
2.5.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku, národnosti, konfesie a vzdelania.....	16
2.5.3 Domový a bytový fond.....	18
2.6 Občianska vybavenosť.....	19
2.6.1 Služby.....	19
2.6.2 Mimovládne organizácie (združenia, spolky).....	19
2.6.3 Kultúra a šport.....	20
2.6.4 Školstvo.....	20
2.7 Ekonomika	21
2.8 Poľnohospodárstvo.....	21
2.9 Lesníctvo.....	22
2.10 Trh práce	22
2.11 Dopravná a technická infraštruktúra	23
2.11.1 Dopravná poloha.....	23
2.11.2 Dopravná obslužnosť.....	23
2.11.3 Technická infraštruktúra.....	24
2.12 Životné prostredie.....	24
2.12.1 Ochrana kvality ovzdušia.....	24
2.12.2 Ochrana kvality vôd.....	25
2.12.3 Odpadové hospodárstvo	25
2.12.4 Chránené územia.....	25
2.13 Cestovný ruch	25
II. SWOT analýzy	27
1. Vízie do r. 2025	33
2. Identifikované problémy	34
3. Stratégia rozvoja	38

III. AKČNÝ PLÁN obce Nižná Jedľová na roky 2015 – 2021	46
1. Organizačné zabezpečenie.....	46
1.1 Manažment PROGRAMU hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nižná Jedľová.....	48
1.2 Realizácia a financovanie PHSR.....	47
1.3 Systémové zdroje financovania.....	48
1.4 Typové projekty naplňujúce PHSR obce Nižná Jedľová.....	48
2. Hodnotenie a aktualizácie PHSR.....	49
2.1 Hodnotenie realizácie PHSR.....	49
2.2 Výročná hodnotiacia správa.....	49
2.3 Aktualizácia PHSR.....	49
2.4 Hodnotenie trvalo udržateľného rozvoja obce.....	50
2.5 Prerokovanie PHSR obce s poslancami obecného zastupiteľstva.....	50
IV. FINANČNÝ PLÁN.....	51
V. MONITORING.....	54
VI. ČASOVÝ HARMONOGRAM.....	57
ZÁVER	
Tabuľky	
Tabuľka č. 1 Charakteristika územia obce.....	14
Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľov od roku 2008 – 2014.....	15
Tabuľka č. 3 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva.....	16
Tabuľka č. 4 Vývoj počtu sobášov a rozvodov rodín.....	16
Tabuľka č. 5 Veková štruktúra obyvateľstva.....	16
Tabuľka č. 6 Národnostná štruktúra.....	17
Tabuľka č. 7 Bytová výstavba v lokalite.....	19
Tabuľka č. 8 Prehľad služieb v obci Nižná Jedľová.....	19
Tabuľka č. 9 Prehľad rozpočtov v € Nižná Jedľová.....	21
Tabuľka č. 10 Prehľad o nezamestnaných v obci Nižná Jedľová.....	23
Tabuľka č. 11 Prehľad o stave dopravnej infraštruktúry.....	23
Grafy	
Graf č.1: Typy pôdy na území.....	15
Graf č.2: Rozdelenie pôdy na území.....	15
Graf č.3: Počet obyvateľov podľa pohlavia.....	15
Graf č.4: Vývojová populačná pyramída.....	16

Graf č.5: Národnostné zloženie obyvateľstva.....	17
Graf č.6: Obyvateľstvo podľa vierovyznania.....	17
Graf č.7: Vývoj v stredoškolskom vzdelaní.....	18
Graf č.8: Vývoj vo vysokoškolskom vzdelaní.....	18
Graf č.9: Obytné jednotky podľa roku výstavby.....	18

ÚVOD

Program sociálno-hospodárskeho rozvoja (ďalej len PSHR) obce Nižná Jedľová je základným rozvojovým dokumentom, ktorý analyzuje stav a definuje základné problémy a potreby obce v súvislosti s jej možným sociálno-hospodárskym rozvojom v rokoch 2015 až 2021.

Načrtnutá vízia a postupy jej realizácia v praktickom živote rešpektujú prírodné, sociálne, kultúrne, ekonomické danosti mikroregiónu a obce samotnej. Východiská tvoria údaje získané z ankety, ktorú samospráva obce Nižná Jedľová uskutočnila medzi občanmi a z dotazníka, ktorý vyplnil starosta s poslancami obecného zastupiteľstva a občania obce.

Program je otvorený dokument, pripúšťajúci korekcie a zmeny v súlade s vývojom podmienok, právneho a ekonomického prostredia.

Cieľom PSHR obce Nižná Jedľová je hľadať spoločné východiská z ťažkej ekonomickej situácie, spôsobenej rozpadom tradičných produkčných, komunikačných a servisných systémov priamo v mikroregióne, ale aj v širšom okolí, vytvorenie rámca pre budúcu spoluprácu, zhodnotenie a stanovovanie reálnych krátkodobých a dlhodobých možností pre zabezpečenie udržateľného a všestranného hospodárskeho rozvoja a rast životnej úrovne obyvateľov založenom na raste zamestnanosti a vnútorného produkčného potenciálu. Zároveň si dáva za úlohu stanoviť postupy pre zapojenie čo najširšieho okruhu partnerov a spolupracujúcich občanov, inštitúcií a spoločenských do procesov formulovania možných spoločných aktivít a podnikaní dlhodobý charakter tejto spolupráce.

Dôležitým prvkom celkovej stratégie je preto návrh nástrojov a mechanizmov, vrátane ich uplatňovania, ktoré pomôžu udržať aktivitu aj po skončení prác na tomto projekte.

Celkovým zámerom je ukázať najvhodnejšie možnosti využitia miestneho materiálneho, duchovného a ľudského potenciálu pre skvalitňovanie a rozvoj podnikania a vytvoriť predpoklady pre následné programové a rozvojové činnosti tak, aby sa dali čo najefektívnejšie využiť (okrem skromných vlastných zdrojov) aj finančnú pomoc Vlády SR a EÚ prostredníctvom štrukturálnych fondov na zvyšovanie hospodárskej a sociálnej úrovne obce.

Samotný program pre to vytvára vhodné predpoklady, najmä svojou snahou skoncentrovať úsilie na rozhodujúce problémy a najperspektívnejšie sektory života v tejto krásnej, aj keď drsnej časti formujúceho sa moderného Slovenska.

1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Plánovanie je dôležitá súčasť nášho života uľahčuje a racionalizuje zložitosť života vďaka nás. Základným princípom verejného života je demokracia, ktorá sa musí dostať aj do života obce. Z nej musí vychádzať spolupráca s podnikateľmi a „zdola nahor“ vytvoreným plánom budúceho rozvoja obce bude môcť obec lepšie odolávať miestnym, lokálnym i celospoločenským problémom.

Plánovanie by malo naznačiť smerovanie a kroky do lepšej budúcnosti. Preto za veľmi dôležité považujeme vyjadrenie sa občanov a ich spoluúčasť pri tvorbe tohto dokumentu.

PHSR obce Nižná Jedľová je koncepčný materiál, ktorý:

- popisuje najdôležitejšie javy, činitele a procesy v obci,
- vyhodnocuje súčasný stav,
- navrhuje dlhodobé ciele a opatrenia tak, aby viedli k pozitívnemu vývoju obce.

1.1 Účel a význam tvorby PHSR

Právnym rámcom spracovania PHSR sú ustanovenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších zmien a doplnkov. Z citovaného zákona vyplýva aj úloha obce vypracovať, schváliť, pravidelne vyhodnocovať a plniť jednotlivé ustanovenia PHSR. Tento strednodobý plán by mal naštartovať dlhodobé procesy na zlepšenie sociálno-ekonomických podmienok v obci. Mal by tiež podnietiť k tvorbe spoločných partnerských projektov, spojiť podnikateľský, samosprávny a mimovládny sektor. V novom programovacom období bude slúžiť ako nevyhnutná podmienka k získaniu nenávratných finančných zdrojov z európskych fondov. Preto PHSR je spracovaný v súlade s programovými zásadami Európskej únie, ktoré zdôrazňujú ako východiskový princíp PARTNERSTVO mimovládneho, podnikateľského a samosprávneho sektora. Zároveň hierarchicky nadväzuje na prijaté koncepcie Slovenskej republiky, Prešovského samosprávneho kraja, rezortné stratégie a záujmy ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva.

1.2 Štruktúra PHSR

PHSR obec Nižná Jedľová sa skladá z častí:

I. ČASŤ ANALYTICKÁ:

1. Situačná analýza – identifikácia jednotlivých zložiek krajiny obce.
2. SWOT analýzy – vyhodnotenie na jednej strane silných a slabých stránok, na druhej strane príležitostí a ohrození obce.

II. ČASŤ STRATEGICKÁ:

1. Vízia – naznačenie žiadúceho stavu obce v budúcnosti.
2. Problémové oblasti – vymedzenie páľčivých problémov obce.
3. Organizačné zabezpečenie – systém financovania, riadenia a hodnotenia:
 - 1.1 Opatrenia – špecifikácia krokov na dosiahnutie vytýčených cieľov.
 - 1.2 Ciele – vytýčenie postupov k ideálnym stavom, ktoré sa dosiahnu realizáciou stratégie.
 - 1.3 Aktivity – metodológia realizácia opatrení v časovej postupnosti.

III. ČASŤ AKČNÝ PLÁN obce Nižná Jedľová

IV. FINANČNÝ PLÁN

V. MONITORING

VI. ČASOVÝ HARMONOGRAM

1.3 Metodológia spracovanie PHSR

Zdroje informácií: Obecný úrad, Štatistický úrad SR, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, Katastrálny úrad a ostatné organizácie a inštitúcie.

Pri spracovávaní PHSR sa využívali kombinácie EXPERTNÝCH a KOMUNITNÝCH metód. Návrhy vychádzali od obecného úradu, občanov a po sformovaní v súlade so strategickými koncepciami rozvoja SR, regiónu a mikroregiónu.

1.4 Vymedzenie riešeného územia

Obec Nižná Jedľová sa nachádza v Prešovskom kraji, v okrese Svidník. Patrila do Šarišskej župy. Do roku 1960 bola súčasťou okresu Bardejov. Od roku 1968 patrí do okresu Svidník. Leží v Severnej časti Nízkych Beskýd, v údolí Jedľového potoka, od severu tečúceho Ondavy, nadmorskej výške okolo 296 m n m.. Administratívne hranice obce sa kryjú s katastrálnymi hranicami obce o celkovej výmere 475 ha. Územie pre tvorbu urbanizovanej krajiny tvorí súčasne zastavané územie sídla, rozšírené o územia, ktoré bezprostredne nadväzujú na zastavané územie a sú potenciálne pre urbanistický rozvoj obce vyvolaný jej rozvojovým programom a požiadavkami vyplývajúcimi z ÚPN VÚC Prešovského samosprávneho kraja a navrhované územia bývania a rekreácie. Katastrálne územie Nižnej Jedľovej patrí z hľadiska geomorfologického členenia do geomorfologickej jednotky subprovincie vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízke Beskydy a geomorfologického celku Ondavská vrchovina a jeho časti Repejovská brázda. Z klimatického hľadiska územie katastra leží

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Jedľová

v mierne teplej klimatickej oblasti. Časť administratívnych povinností obecnej samosprávy je presunutých pod Spoločný obecný úrad Nižný Orlík.

I. ANALYTICKÁ ČASŤ

1. Východiskové koncepcné dokumenty súvisiace s rozvojom obce Nižná Jedľová

1.1 Spoločný strategický rámec EÚ 2014-2020 a EURÓPA 2020

1.1.1 Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020

Vytyčuje dva ciele. Investovanie do rastu a zamestnanosti a spolupráca. Obsahuje 9 operačných programov.

1.2 PHSR Prešovského samosprávneho kraja

PHSR PSK na roky 2015-2021, ktorý je v súčasnosti v štádiu ukončovania

CIEĽ 1. Investovanie do rastu zamestnanosti

Na jeho dosiahnutie je určená najvyššia čiastka, t.j. 15 329 mld. Eur. Skladá sa z 9 operačných programov.

CIEĽ 2. Spolupráca

Európska územná spolupráca v objeme 223, 367 mil. eur

2. Charakteristika obce Nižná Jedľová

Nižná Jedľová leží v severnej časti Nízkyh Beskýd v údolí Jedľovského potoka od severu tečúceho do Ondavy, nadmorskej výške okolo 296 m.n.m.

V roku 1559 Spišská kapitula potvrdila opätované uvedenie Gašpara Šerédiho do vlastníctva majetkov panstva Makovica, ktorého súčasťou bola aj Nižná Jedľová. Vtedy vznikla aj prvá písomná zmienka o tejto dedine. Tunajší sedliaci v roku 1567 ešte neboli povinní platiť daň kráľovi, ale v roku 1572 ich už zdanili. Z toho vyplýva, že sídlisko vzniklo v polovici 16. storočia. Vybudoval ho šoltýs s usadlíkmi podľa zákupného práva v údolí s častým výskytom jadlovcov.

Sedliacke domácnosti boli v roku 1572 zdanené od jednej a v roku 1578 od dvoch port, pričom v roku 1572 tu žilo aj päť železiarskych domácností. V roku 1600 malo sídlisko šesť obývaných poddaných domov, ale aj obydlie šoltýsa. Sídlisko sa postupne zväčšovalo. V roku 1618 šoltýstvo s mlynom patrilo už trom domácnostiam. Miestnemu farárovi patrili pozemky v rozsahu celej sedliackej usadlosti. Sedliackych domácností bolo už 13. Z nich jedna hospodárila na celej, jedna trištvrtinovej, jedna na dvetretinovej, štyri na polovičných, tri na tretinových a tri na štvrtinových usadlostiach. Patrila k rusínskym dedinám na panstve Makovica.

Počas prvého sčítania ľudu, v rokoch 1787 bolo v obci 23 domov a 155 obyvateľov, v roku 1828 mala 21 domov a 171 obyvateľov a počas sčítania ľudu v roku 1900 171 obyvateľov. Obyvatelia sa v minulosti zaoberali tradičným poľnohospodárstvom a chovom dobytky. Do roku 1918 patrila obec do Šarišskej stolice.

Etymologický pôvod názvu.

Vysvetlenie názvu obce:

Verzia 1.: Základom názvu obce Nižná Jedľová je výskyt jadlovcov – borievok na tomto území. Nižná Jedľová je rusínska obec, kde sa borievka nazýva v rusínštine jadlovec od čoho pochádza aj názov obce.

Verzia 2.: O pôvode názvu obce svedčia aj miestne názvy ako „Na vyrúbanej jadlovčine, Na vypálenej jadlovčine alebo Kolo jadlovčiny“. Ani v najstarších prameňoch sa nevyskytujú miestne názvy so základom Jedľa, resp. z rusínštiny „jalica“, ako sa to vyskytuje v obciach s výskytom jedle.

Z najnovšej histórie obce Nižná Jedľová

Život obyvateľov obce Nižná Jedľová, tak ako celej tej oblasti, je od prvopočiatkov spojených s pôdou, lesným hospodárstvom a chovom dobytka. Mimoriadne ťažkú dobu prežívali obyvatelia obce na prelome 19. a 20. storočia. Keďže ľudí nestačila obživiť pôda, ktorú obrábali, boli nútení odchádzať za prácou ďaleko, až na americký kontinent. Mnohí z nich tam ostali žiť na trvalo, iní sa vrátili a za ťažko zarobené peniaze si kúpili pôdu, postavili domy.

Ťažko prežívali aj obdobie 1. sv. vojny. Vojnové udalosti spôsobovali všeobecné ničenie, biedu, hlad a straty na životoch v celom tomto regióne severovýchodného Slovenska. Zástavbu z konca 19. a začiatkom 20. storočia reprezentovali zrubové omazané a obielené domy s komorou pri izbe na čelnej stene. Počas 2. svet. vojny bola obec veľmi poškodená. Obec bola oslobodená 19. januára 1945. Po roku 1945 sa stavali murované trojpriestorové domy s pôdorysom tvaru L a s maštalami pod jednou strechou. V roku 1962 stálo v obci 35 domov, z toho len 5 starých dreveníc. Skoro každá rodina mala rádioprijímač, elektrické žehličky a variče. Šesť rodín vlastnilo aj elektrickú práčku. Národný kroj na dedine pomaly zanikal.

Do roku 1926 v obci nestala škola. Vyučovalo sa iba v privátnom dome – na fare vo Vyšnej Jedľovej. Nová murovaná škola bola postavená v rokoch 1926 – 1927. Obyvatelia svojpomocne dovážali materiál na stavbu, vyrábali tehly z miestnej kvalitnej hliny a svojpomocne celú stavbu dokončili. Počas vojny bola škola značne poškodená a následne v rokoch 1945 – 1946 opravená. V rokoch 1953 – 1954 bola prevedená väčšia oprava školy a bolo vybudované oplotenie okolo celej školy. V kabinete školy sa nachádzala obecná knižnica. Takmer každý rok v zimných mesiacoch miestny učiteľ nacvičoval divadelné predstavenie. Škola v obci existovala 50 rokov. Pre nedostatok žiakov, školu v roku 1976 zatvorili. V tejto bude sa teraz nachádza pravoslávny farský úrad. Do roku 1910 stal v obci drevený chrám zasvätený počatiu sv. Jána Krstiteľa, ktorý 9. decembra 1910 zničil požiar z neuhasených sviečok. V roku 1912 sa začalo s výstavbou nového murovaného chrámu, ktorý bol dobudovaný v roku 1914 a zasvätený Pokrovu Presvätej Bohorodičky. Do roku 1950 chrám užívali grécko-katolícki veriaci. Od roku 1950 až do roku 1995 ho užívali pravoslávni veriaci. V roku 1995 bol chrám vrátený gréckokatolíckej cirkvi a pravoslávni veriaci si postavili nový chrám, ktorý bol posvätený v roku 2000. Na vrchole veže starého chrámu sa v súčasnosti nachádza internetový (DSL) wifi vysielateľ nasmerovaný na Vyšnú Jedľovú.

V roku 1949 bola pridelená Okresným národným výborom vo Svidníku prvá finančná čiastka na výstavbu cesty. V roku 1955 práce na ceste boli kompletne ukončené s niekoľkými premosteniami. V tom istom roku začal premávať prvý autobus až do Vyšnej Jedľovej.

V roku 1950 postavil Ján Košík nad dedinou na potoku Jadlovka malú hydroelektrárňu, ktorú pokusne dal do prevádzky do miestnej školy a vlastného domu. Onedlho po povodni bola zaplavená a zanikla. Bola to prvá vodná elektrárňu v okrese. Dňa 29. decembra 1953 bola obec pripojená na elektrickú sieť, kedy sa rozsvietilo prvýkrát elektrické svetlo v domoch v miestnych obyvateľov. Telefónna linka bola do obce zavedená z poštového úradu Svidník v novembri 1953. Do roku 1960 boli verejné oznamy vyhlasované bubnovaním. Verejný rozhlas bol zavedený koncom mája a začiatkom júna 1960 s piatimi ampliónmi. Občania svojpomocne dodali drevené stĺpy na umiestnenie ampliónov. Odvtedy bol verejný rozhlas rozšírený, v roku 2011 prebehla jeho rekonštrukcia.

V roku 1959 vzniklo v obci JRD, kedy začali malí i strední roľníci spoločne hospodáriť. Prvý pokus o spoločné hospodárenie bol zaznamenaný v roku 1953, avšak ten skončil neúspešne. Poľnohospodárstvo sa v obci postupne rozvíjalo a vzrastalo až do roku 1989. Po revolúcií sa začal znižovať stav zamestnancov a tým aj živočíšna a rastlinná výroba bola na ústupe. Od roku 1996 do roku 2002 sa zmenil názov družstva na Družstvo podielnikov. V roku 2002 sa Družstvo podielnikov transformovalo na JEDLOVA, spol. s r. o., ktorá v súčasnosti obhospodaruje poľnohospodárske pôdu.

V roku 1970 až 1971 bol v rámci akcie „Z“ vybudovaný kultúrny dom. V tejto bude bol MNV a bola umiestnená aj predajňa potravín „Jednota“, skladovacie priestory, požiarňa zbrojnica. V roku 1995 bola v priestoroch budovy zriadená poľovnícka miestnosť, ktorú využívajú poľovníci, občania na rôzne oslavy a tiež ako zasadacie miestnosť obecného zastupiteľstva. Kultúrno-správna budova je v súčasnosti čiastočne zrekonštruovaná, no vyžaduje si ďalšia opravy a rekonštrukciu.

V rokoch 1970 – 1971 bol vybudovaný obecný spádový vodovod. V rokoch 1993 až 1997 sa v budove bývalej školy piekol chlieb. Budovu zrekonštruoval a zriadil v nej súkromnú pekárňu Vasiľ Hafiňák. Jedľovský chlieb sa v súčasnosti pečie vo Svidníku.

V roku 1992 bola vypracovaná projektová dokumentácia na splynofikovanie obce. Realizácia stavby bola prevedená v roku 1996. 7. novembra 1997 bol plynovod spustený.

Súčasťou obce je chatová oblasť Jedľovka a letisko s pristávacou dráhou 1200 x 30 m pre menšie lietadlá. Malá časť letiska zasahuje do k. ú. Svidník, kde je taktiež plechový hangár. Výstavba pristávacej plochy pre letisko bola zrealizovaná koncom 70-tych rokov. V ceste stála kaplnka, ktorá bola buldozérkom zbúraná a trosky boli odsunuté k blízkemu stromu. Ikonu, ktorá sa nachádzala, našiel MUDr. Aladár Šalata, ktorý sa náhodou prechádzal na bežkách. Bola opretá o strom, kde bola nahrnutá aj kopa kameňa z kaplnky. Na druhý deň sa vrátil po ikonu a postaral sa o jej zrekonštruovanie. V roku 2009 bola postavená nová kaplnka a posvätená 1.8.2009, pri príležitosti 450. výročia prvej písomnej zmienky o obci Nižná Jedľová (1559) a stretnutie rodákov. V roku 1998 bolo postavené drevené detské ihrisko, ktoré obec vyhrala v celoslovenskej súťaži. V obci sa nachádza priemyselný areály v súčasnosti je nevyužívaný a je v ňom ekologická záťaž. Na južnom okraji sa nachádza oplotený areál bývalého poľnohospodárskeho družstva.

S výstavbou domu smútku sa začalo v júni 2008 a už 14. októbra 2008 bol posvätený Vladykom Jánom z Prešova.

Z obce Nižná Jedľová vedie turistický chodník na rozhľadňu, ktorá stojí severne od mesta Svidník. I keď leží len vo výške v 595 m.n.m., je možné z nej vidieť Ondavskú a Laboreckú vrchovinu, Čergov, Vihorlat, Slanské vrchy a Polonín. Za pekného počasia sú vidieť i vrcholy Vysokých Tatier.

2.1. Symboly obce

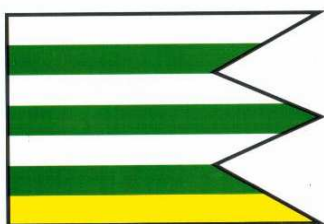
Pečať, erb a vlajka obce

V pečati obce z roku 1787 je šesť stromov alebo stromčekov. Sú to borievky, čiže jadlovce. Vyšší kmeň dokazuje to, že sa vyskytovali na intenzívne spásaných pasienkoch a pasienkových lesoch. Borievka obyčajná v rusínskom nárečí „jadlovec“ niekde aj „jedľovec“ je aj hustý vždy zelený strom, dorastajúci do výšky 6 m a pri vhodných podmienkach až 8 m.

Erb obce tvorí: V striebornom (bielom) štíte, so zlatou jadlovcovou vetvičkou preloženou zeleným návrším, z ktorého vyrastá šesť štíhlych zelených jadlovcov (borievka obyčajná). Štít je neskorogotický.

Vlajka je zložená z troch farieb – biela, zelená a žltá. Po tri striedavo uložené biele a zelené pásy lemuje po ľavom okraji jeden žltý pás. Vlajka má trojcipové zakončenie.

Vznikla polemika, či stromy, ktoré sú znázornené v erbe sú jedle alebo borievky. Vzhľadom na to, že v danom území sa nevyskytujú jedle a ani nie sú vhodné prírodné podmienky na rast jedľových stromov a hovorovo sa jedľa nazýva jalica, prevažuje tvrdenie, že v pečati sa nachádza borievka – jadlovec od čoho aj pochádza názov obce.

2.2 Poloha a prírodné podmienky

Podľa geomorfologického členenia územia Slovenska patrí katastrálne územie obce Nižná Jedľová do provincie Východné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Východné Karpaty, oblasť Nízke

Beskydy, celok Ondavská vrchovina, časť Stropkovská brázda. Katastrálne územie obce Nižná Jedľová má pahorkatinný typ reliéfu s úzkym alúviom Jedľovského potoka.

Svahy sú hladko modelované. Okolie obce Nižná Jedľová, úzke údolie Jedľovského potoka, tvoria ploché svahy Ondavskej vrchoviny. Sklon svahov je 5-10°, nadmorská výška je od 250 do 380 m.n.m., stred obce 296 m.n.m.. Celé katastrálne územie patrí do povodia Jedľovského potoka. Jedľovský potok v smere toku má 4 ľavostranné prítoky, najvýznamnejší z nich je Hluboký potok. Je jedným z menších ľavostranných prítokov Ondavy, do ktorej povodia patrí väčšia časť územia okresu Svidník.

Katastrálne územie obce Nižná Jedľová patrí do teplej klimatickej oblasti, ktorá je reprezentovaná mierne vlhkým okrskom s chladnou zimou. Priemerné januárové teploty sú od -9 až -15°C, júlové 19,5 až 25°C. Ročný úhrn zrážok je 600 až 800 mm.

Priaznivejšie podmienky zavodnenia a akumulácie podzemných vôd sú vytvorené v úzkom alúviu Jedľovského potoka, ktoré vyplňajú fluvialne sedimenty, z povrchu sú to hliny, hlbšie piesky a štrky. Hladina podzemnej vody je prevažne voľná. Režim podzemných vôd v náplavách Jedľovského potoka je ovplyvňovaný povrchovým tokom a zrážkami. V týchto podmienkach sú zdroje pitných vôd málo výdatné a slúžia pre individuálne zásobovanie obyvateľov z kopaných alebo vrtaných studní. Najvýznamnejším zdrojom podzemných vôd sú atmosférické zrážky, ktorých časť vsakuje do horninového prostredia.

Súčasná potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov sa vyvinula na určitom mieste, keby vplyv ľudskej činnosti hneď prestal. Podľa Geobotanickej mapy Slovenska (Michalko 1986) sú v katastrálnom území zastúpené tieto vegetačné jednotky: Lužné lesy podhorské a horské, Dubovo-hrabové lesy karpatské, Bukové kvetnaté lesy, les s porastom podhorské. Nesúvislý porast buka, hrabu, borovice a brezy je v južnej časti. Mierne zvlnený povrch chotára s plochými chrbtami a miernymi svahmi tvoria flyšové vrstvy a svahové hliny.

Stav aktuálnej vegetácie je ovplyvnený spôsobom využívania pozemkov v danom území. Mapovanie biotopov a ich členenie bolo uskutočnené podľa Katalógu biotopov Slovenska. V danom území sa nachádzajú biotopy európskeho a národného významu.

Sledovanie kvality povrchových vôd sa na Jedľovskom potoku a jeho prítokoch nevykonáva. Najbližšie sa sleduje kvalita povrchových vôd na Ondave nad Svidníkom. Údaje z tohto profilu nemožno vzhľadom na rozdielnosť tokov použiť na určenie kvality povrchových vôd Jedľovského potoka. Vzhľadom na to, že v obciach nachádzajúcich sa v údolí Jedľovského potoka nie sú vybudované kanalizácie s napojením na ČOV a zo sídiel a poľnohospodárskych dvorov sa značná časť odpadových vôd vypúšťa priamo do prostredia, predpokladá sa, že voda v toku je stredne až silne znečistená a to najmä v období menších prítokov.

Veterný systém je skoro rovnaký ako na celom území Slovenska. Prevládajú vetry severných a južných smerov. Na základe teplotných kritérií, vlhkových pomerov a ostatných ovplyvňujúcich činiteľov patrí Nižná Jedľová do teplej oblasti, okrsku mierne teplého s chladnou zimou.

2.3 Administratívne začlenenie obce

Nižná Jedľová je súčasťou vyššieho územného celku Prešovského samosprávneho kraja. Patrí do okresu Svidník, rozprestiera sa v jeho severozápadnej časti. Patria do celku NUTS I – Slovenská republika, v rámci územných jednotiek NUTS II – Východné Slovensko do Prešovského kraja, NUTS III – VÚC Prešov, NUTS IV – okres Svidník a NUTS V – obec Nižná Jedľová. Táto klasifikácia je zavedená Štatistickým úradom Európskej komisie (Eurostat) s národnými inštitútmi pre štatistiku v prípade Slovenska Štatistickým úradom SR.

Obec je sídlom samosprávneho úradu, časť administratívnych kompetencií deleguje na Spoločný obecný úrad v Nižnom Orliku.

2.4 Využitie krajiny obce

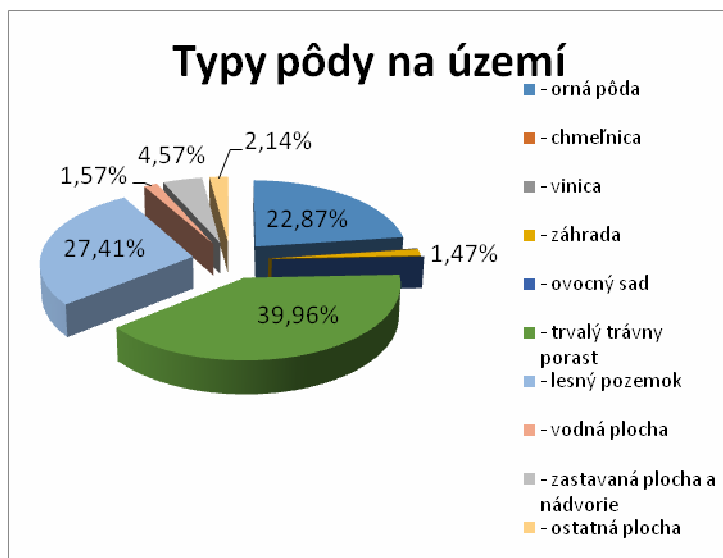
Pre kataster obce je charakteristická prevaha poľnohospodárskych pozemkov, hlavne orná pôda a trvalo trávnaté porasty. Viac ako polovicu územia zaberajú poľnohospodárske pozemky. Podľa skutočného stavu súčasného obhospodarovania sa ako orná pôda využíva iba časť tejto plochy vo výmere 22ha, čo predstavuje 7% z celkovej výmery obvodu pozemkových úprav a 4,5% z celkovej výmery katastrálneho územia. Na ostatnej výmere ornej pôdy došlo k vysiatiu viacročných intenzívnych trávnych kultúr o rozlohe 189,87 ha. (Datacube 2014)

Využitie trvalých trávnych porastov je prispôbené stanovištným podmienkam jednotlivých honov. Časť ornej pôdy je dočasne zatrávnená. Umelo založené trávnaté porasty, periodicky využívané na pestovanie obilnín s novým podsevom kultúrnych trávnych spoločenstiev. Využitie trvalo trávnych porastov na intenzívne lúčne porasty je obmedzené svahovou dostupnosťou. Využívajú sa ako kosné lúky a pasienky. Mozaikovite sa v nich vyskytujú trvalo zamokrené miesta menšej výmery, ktorých vodných režim je priamo závislý od zrážok a lokálnych výverov podzemnej vody. Časť týchto trávnatých porastov je porastená skupinovou a roztrúsenou nelesnou stromovou a krovitou vegetáciou. Toky sú málo vodné, prevažne bystrinného charakteru so značnou rozkolísanosťou a nevyrovnanosťou prietokov. Vodné plochy zaberajú v obvode podzemných úprav celkovú výmeru 0,3955 ha. Z toho je 0,2355 ha umelých odvodňovacích kanálov a 0,2183 ha rybníkov. Plochy verejnej zelene sú viazané na intravilán obce a nachádzajú sa mimo obvodu pozemkových úprav. Jedná sa o menšie plochy zelene s nesúvislou a neusporiadanou výsadbou stromov a okrasných krov. Významné postavenie majú výsadby okolo cintorína a kostola, v ktorých dominujú skupiny starších exemplárov lipy a duba.

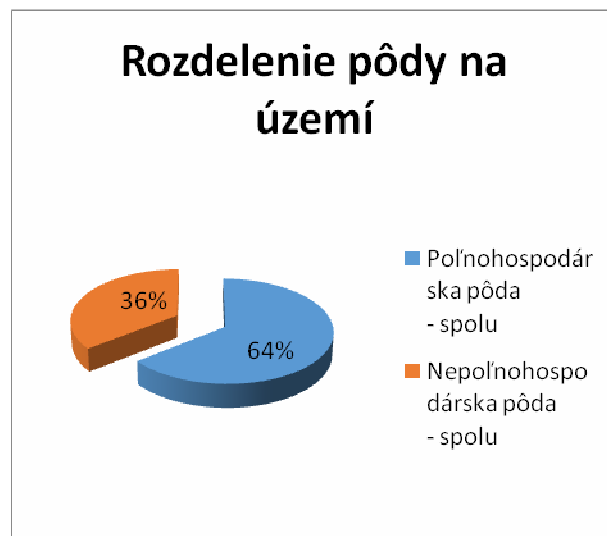
Tabuľka č. 1 Charakteristika územia obce

Nižná Jedľová	Poľnohospodárske pozemky	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	Celkom
CELKOM	305,08	130,24	7,44	21,86	10,49	475,11
Percentuálne vyjadrenie	64,21	27,41	1,57	4,6	2,21	100

Zdroj: Datacube 2014

Graf.č.1: Typy pôdy na zemi

Graf č.2: Rozdelenie pôdy na území

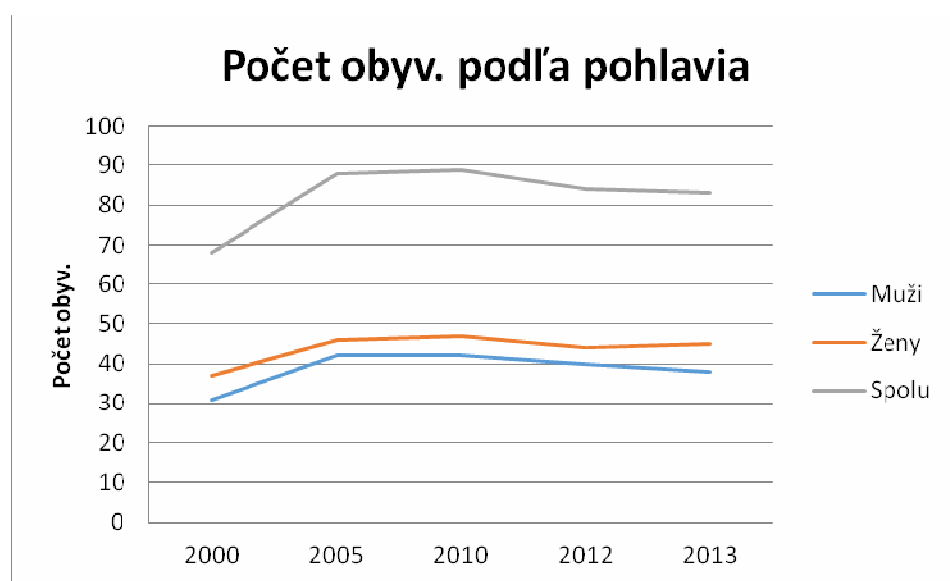
2.5 Obyvateľstvo štruktúra osídlenia

2.5.1 Vývoj počtu obyvateľstva

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľstva od roku 2008 – 2014

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mužov	42	42	42	40	40	38	39
Žien	47	47	47	44	44	45	46
Spolu	89	89	89	84	84	83	85
Prírastok		0	0	-5	0	-1	+2

Zdroj: Datacube 2014

Graf č.3: Počet obyvateľov podľa pohlavia

Tabuľka č. 3 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov

Rok	2020	2040
Počet obyvateľov	100	120

Zdroj: obec Nižná Jedľová

Počet sobášov

Tabuľka č. 4 Vývoj počtu sobášov a rozvodov rodín

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sobáše	0	0	0	1	2	0
Rozvody	1	1	0	0	0	0

Zdroj: obec Nižná Jedľová

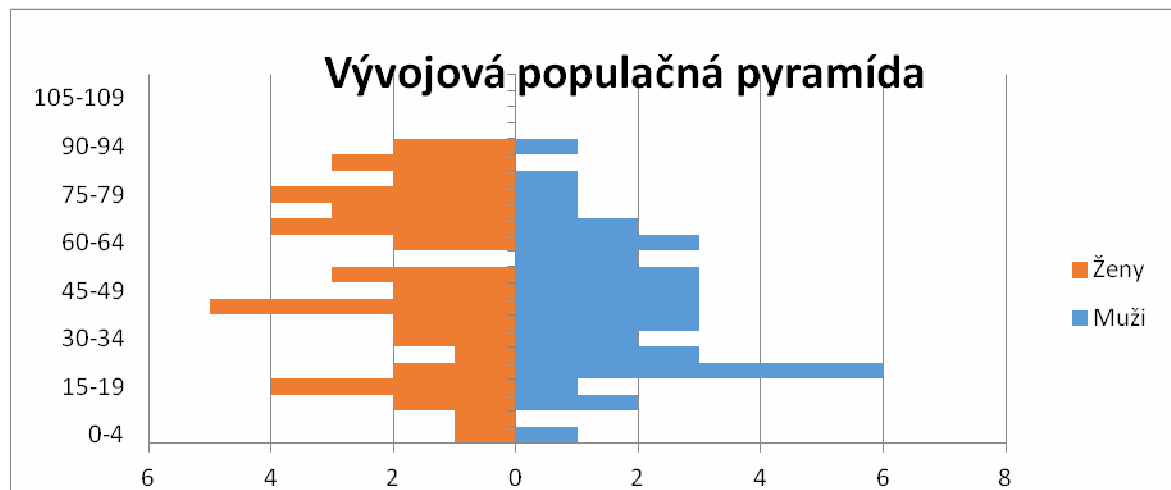
2.5.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku, národnosti, konfesie a vzdelania

Tabuľka č. 5 Veková štruktúra obyvateľstva

Obec Nižná Jedľová	Obyvateľstvo celkom:	0-15 rokov	15-64 rokov	65 a viac rokov	Index starnutia *
Celkom /priemer	83	5	55	23	4,6

Zdroj: Datacube 2014

*Pomer počtu obyvateľov vo veku 65 a viac rokov k počtu obyvateľov vo veku 0-15 rokov

Graf č. 4: Vývojová populačná pyramída

Hodnota indexu starnutia vypovedá o vekovej štruktúre obyvateľov. Dosiadnutý index 4,6 svedčí o starnutí populácie, prevyšuje optimálnu hranicu 0,50. Výhľadovo obci Nižná Jedľová hrozí úbytok obyvateľov kvôli nepriaznivému demografickému vývoju. Avšak tento jav sa môže zmeniť návratom rodákov do neobývaných domov, ktorých je dosť veľký počet a výstavbou nových domov. Priemerný vek obyvateľov k 31.12.2011 bol 46,82. (www.Ekonomika.sme.sk)

Tabuľka č. 6 Národnostná štruktúra

SOBD 2011 k 31.12.2011

slovenská	maďarská	rómska	ruská	rusínska	Poľská	ukrajinská
31	0	0	9	40	0	5

Zdroj: obec Nižná Jedľová

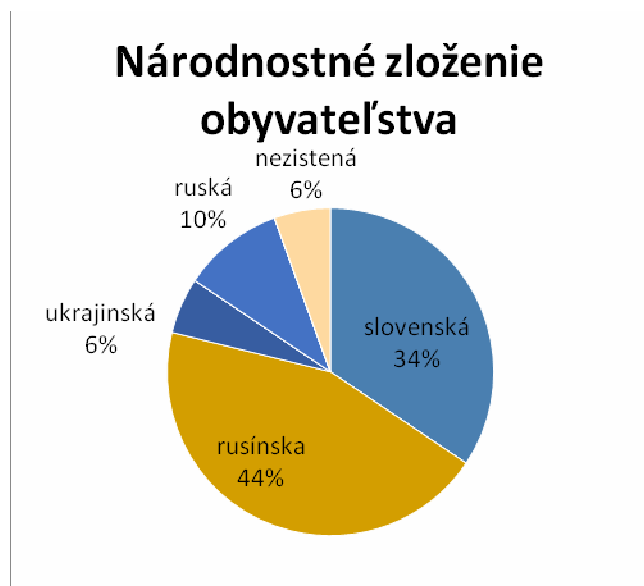
Náboženská príslušnosť – konfesia:

Rímsko-katolícke vierovyznanie4%

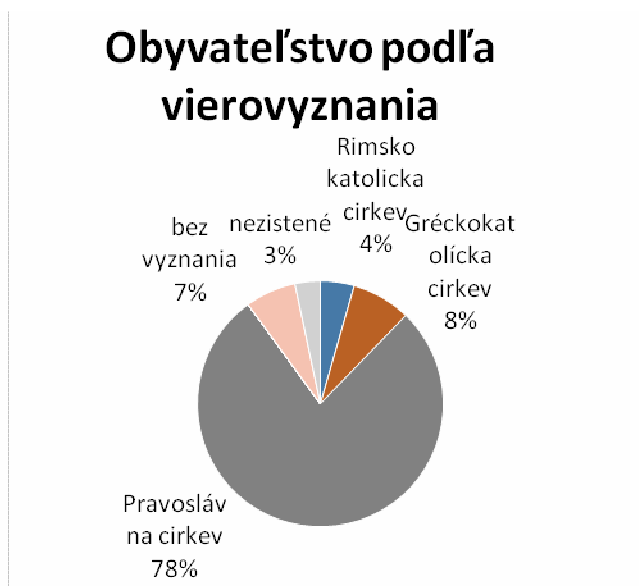
Pravoslávne vierovyznanie70%

Gréckokatolícke vierovyznanie7%

Nezistené3%

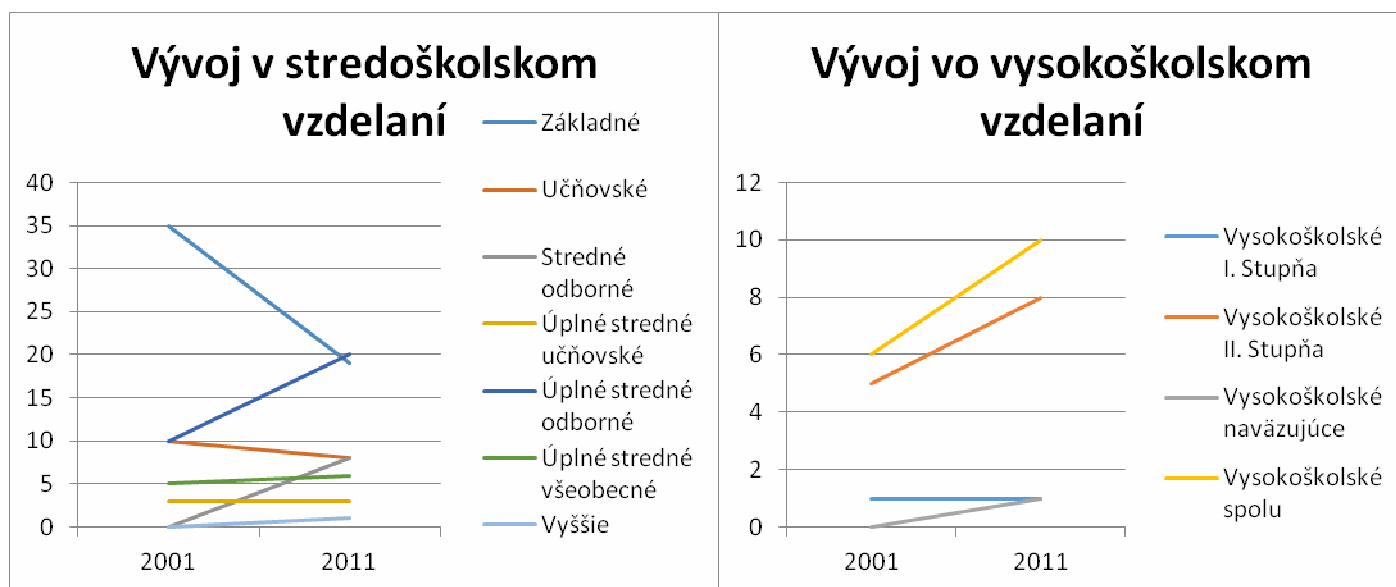
Graf č.5: Národnostné zloženie obyvateľstva

Graf č.6: Obyvateľstvo podľa vierovyznania

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

Vzdelanie má priamy súvis s úspešným uplatnením sa na trhu práce. Tak, ako nižšie vzdelanie nesie v sebe vyššie riziko nezamestnanosti, vyššie vzdelanie prináša neporovnateľné vyššie možnosti uplatnenia na trhu práce. V obci prevládajú obyvatelia so stredoškolským vzdelaním 32%, nasleduje základná škola 23%, bez maturity 23% a 12 % je zastúpené vysokoškolsky vzdelanými občanmi. Všetci občania sú gramotní, aj keď existuje zopár jednotlivcov s neukončeným základným vzdelaním. Presnú štatistiku vzdelanosti obyvateľov obec nevedie, nakoľko to v súčasnosti pre jej potreby irelevantné.

Graf č. 7: Vývoj v stredoškolskom vzdelaní

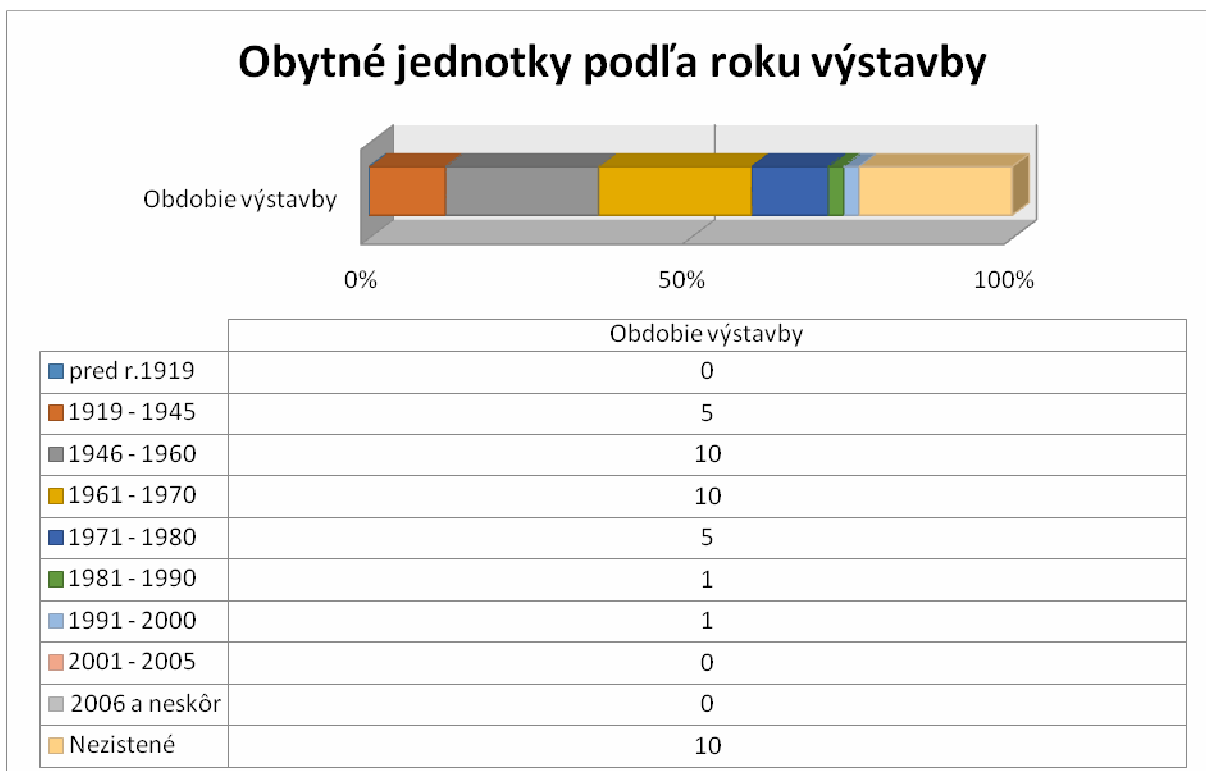
Graf č. 8: Vývoj vo vysokoškolskom vzdelaní

údaje SOBD 2011

2.5.3 Domový a bytový fond

Rodinné domy: súpisných 101, z toho obývaných 27 rodinných domov, 10 využívaných ako chalupy, 1 dom je neobývaný a 43 chát v záhradkárskej oblasti, ostatné sú iné stavby

Bytové domy: 0

Graf č.9: Obytné jednotky podľa roku výstavby

Tabuľka č. 7 Bytová výstavba v lokalite

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rodinné domy	0	0	0	0	0	0	1
Bytové jednotky	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: obec Nižná Jedľová

Obec má typické vidiecke rozdelenie bytového fondu. Nové domy, postavené po roku 1970, sú dobre vybavené po stránke technickej, hygienickej aj estetickej s vysokým štandardom bývania a počtom obývaných miestností. Väčšina je využívaná len čiastočne alebo vôbec a tak vytvára potenciál pre rozvoj cestovného ruchu prirodzený vo vidieckom prostredí. Základným problémom je, že obyvateľstvo nie je pripravené prijať hostí – účastníkov cestovného ruchu do svojich obydľí.

Vzhľadom na čisté životné prostredie, blízkosť chatovú oblasť a ľahkú dostupnosť do okresného mesta Svidník možno uvažovať o presídľovaní sa mestského obyvateľstva na vidiek. Nižná Jedľová sa môže svojou polohou stať príťažlivým vidieckym sídlom. Preto je nutné sústrediť pozornosť na prípravu podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu.

2.6 Občianska vybavenosť

2.6.1 Služby

Tabuľka č. 8 Prehľad služieb v obci Nižná Jedľová

Typ služieb	Služby
Obchodné služby	
Služby cestovného ruchu	
Služby komunálne	
Služby relaxačné	Detské ihrisko
Služby opravárenské	
Služby výrobné	
Služby pre poľnohospodárov a záhradkárov	Záhradkárska oblasť, Jadlova s. r. o. , Špas, s. r.o.
Ostatné služby	Dobrovoľný požiarny zbor

Zdroj: obec Nižná Jedľová

Za lekárskou starostlivosťou dochádzajú obyvatelia Nižná Jedľová do okresného mesta Svidník, ordinačné hodiny lekárov sú postačujúce. Podobne využívajú aj pohotovostnú službu, rýchlu zdravotnícku pomoc a sieť lekární. Najbližšia nemocnica je vo Svidníku.

Obec nezabezpečuje opatrovateľské služby pre chorých a nevládných občanov. V obci sa nenachádza dom sociálnych služieb, ani vývarovňa a rozvoz stravy pre chorých a nevládných občanov. Nie sú tu zabezpečované ani terénne sociálne služby.

2.6.2 Mimovládne organizácie, združenia, spolky

Spolkový život obci má dlhodobú tradíciu. Občania, dospelí aj mládež sú členmi zväzov záhradkárov, drobnochovateľov, rybárov, poľovníkov, včelárov v miestnych a v okresných

organizáciách. V obci sú evidované tieto mimovládne organizácie, združenia a spolky: Pravoslávna cirkevná obec, Pozemkové spoločenstvo a Dobrovoľný hasičský zbor.

Od augusta 2014 je obec členom OZ Dukla, ktorá pri svojej činnosti vychádza z prístupu Leader.

2.6.3 Kultúra a šport

Pravidelne sa v obci konajú tieto podujatia: Deň matiek, stretnutie s dôchodcami, Mikuláš – oslava a odovzdávanie balíčkov, stretnutie rodákov obce.

Na organizovanie podujatí masového charakteru má obec k dispozícii sálu v kultúrnom dome.

Chýbajú trhové podujatia, podujatia pre mládež a dôchodcov.

V oblasti spoločenského a športového vyžitia občanov je opravená oddychová zóna v lokálnom pásme medzi pravoslávny a gréckokatolíckym chrámom popri cintoríne. V obci sa nachádza veľmi pekné detské drevené ihrisko, ktoré obec vyhrala účasťou na celoslovenskej súťaži. Ihrisko bolo postavené v roku 1998. Využívajú ho miestne deti a mládež. Je pekným lákadlom aj pre deti z chatovej oblasti pri obci. Zároveň detské ihrisko dopĺňa estetický vzhľad obce a je aj príjemným oddychovým miestom.

2.6.4 Školstvo

V obci sa nenachádza základná škola. Žiaci navštevujú základnú školu v okresnom meste vo Svidníku.

Vzdialenosť a význam okolitých škôl – navštevovanosť škôl

V obci nie je školské zariadenie: Materská škola a základná škola. Svidník, ktorý je od Nižnej Jedľovej vzdialený 5 km, tvorí základňu hlavne pre základné a stredné školy. Vo Svidníku sa nachádzajú tri predškolské zariadenia a šesť základných škôl. Mládeži umožňujú stredoškolské štúdium na týchto stredných školách:

- Gymnázium bl. Matky Terezy
- Gymnázium DH
- Spojená škola – obchodná akadémia
- Spojená škola – hotelová akadémia
- Stredná odborná škola technická
- Stredná odborná škola arm. Gen. L. Svobodu
- Stredná priemyselná škola
- SZS Milosrdného Samaritána

Medzi záujmové a voľnočasové organizácie patrí Základná umelecká škola vo Svidníku, ktorá poskytuje umeleckú prípravu pre žiakov z mesta a z obcí sústredených vo Svidníckom okrese a CVČ Dúha vo Svidníku.

Celkovo možno predpokladať, že základné školstvo sa v tejto oblasti sústreďuje do škôl vo Svidníku s možnosťami určitých špecifických pôsobení na deti a mládež a v budúcnosti možno očakávať aj rast kvality vzdelania. Financovanie škôl sa podstatne zjednoduší, ak budú v prevádzke školské autobusy na zvozy žiakov do centrálnych škôl.

2.7 Ekonomika obce

Tabuľka č. 9 ukazuje príjmy a výdavky v predpokladaných a skutočných ukazovateľoch postupne od roku 2011 do roku 2014. Daňové a ostatné príjmy obce je potrebné sledovať už z pohľadu fiškálnej decentralizácie. Na základe právnych úprav nadobudla platnosť 1. januára 2005. Daňové príjmy obce ovplyvňuje aj zákon o miestnych daniach a poplatku.

Tabuľka č. 9 Prehľad rozpočtov v € Nižná Jedľová

Rok	PRÍJMY plán	PRÍJMY skutočnosť	VÝDAVKY plán	VÝDAVKY skutočnosť	Výsledok hospodárenia
2011	50 026,00	118 577,60	50 026,00	108 142,01	10 435,59
2012	18 938,00	61 551,86	18 938,00	60 132,70	1 419,16
2013	19 871,42	23 568,55	19 871,42	19 87,42	0,00
2014	20 016,00	28 849,84	20 016,00	28 849,84	0,00

2.8 Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo pozostáva z kultúr ako orná pôda, lúky, pasienky, sady a záhrady. Z hľadiska ekologickej stability majú najväčšiu hodnotu lúky a pasienky, ktoré sa nachádzajú na pôdach s nižšou úrodnosťou, kde je pôdny horizont plytký prípadne zamokrený. Súvislejšie plochy pasienkov sa nachádzajú na vyššie položených strmších miestach, čím sú dopravné ťažšie dostupné. Vzhľadom na ich extenzívne obhospodarovanie sú porastené medzofilnými drevinami s bohatým druhovým zastúpením. Na menších rovinatých plochách sa nachádzajú svieže produkčné, jedno až dvojkostné lúky na vlhkých stanovištiach. Sú to poloprírodné travinno – bylinné porasty obhospodarované environmentálne prijateľným spôsobom bez zmeny výraznejšieho druhového zloženia, čo vedie k udržaniu ich vysokej biodiverzity. O čom svedčí aj výskyt spomínaného travinového biotopu.

Orná pôda má v katastrálnom území menšinové zastúpenie. Je reprezentovaná parcelami ornej pôdy, bez drevinnej sprievodnej zelene. Ostatná sprievodná zeleň pozostáva z bylinnej zložky. Uvedená vegetácia je na ornej pôde jednoznačne zmenená vplyvom poľnohospodárskej veľkovýroby. Jedná sa hlavne o aplikáciu premyslených hnojív a herbicídov, ktoré čiastočne ochudobnili plevelnú vegetáciu, ale aj sprievodnú zeleň najmä v krovitej forme.

Nadmerné záhrady pozostávajú z produkčných viacetážových kultúr ovocných stromov, ktoré sa striedajú so zeleninárskymi plochami, pričom vhodne začleňujú zastavané plochy obce do okolitého prostredia.

Poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území obce Nižná Jedľová obhospodaruje poľnohospodárske družstvo a to na výmere 304 ha poľnohospodárskej pôdy, čo tvorí 64% katastrálnej výmery obce. Lúky a pasienky sú využívané na pasenie a kosbu.

Poľnohospodárstvo prechádza ešte stále zložitým procesom transformácie a privatizácie. Cieľom je urovnať majetkovo – právne vzťahy a prechod na trhové hospodárstvo. V súčasnosti poľnohospodársku pôdu obhospodaruje firma JADLOVA s. r. o. a Ing. Ivan Džupin.

2.9 Lesníctvo

Lesné porasty sa nachádzajú v západnej, severozápadnej a severovýchodnej časti katastra, vyskytujú sa na súvislých plochách. Sú to prevažne hospodárske lesy, ktorých prvoradou funkciou je produkcia drevnej hmoty.

Vytvárajú súvislé porasty v 3. lesnom vegetačnom stupni dubovo – bukovom s prevažným zastúpením buka a primiešaním čerešne vtáčnej, javora mliečneho, hraba obyčajného, lipy malolistej a s bohatým krovitým porastom v spodnej etáži. Hoci porasty sú iba z časti pôvodného razu, sú významnou zložkou, ktorá vytvára ekologickú stabilitu územia. V kombinácii s pasienkami vytvárajú krajinársky hodnotné mozaikové štruktúry. Vzhľadom na optimálne prírodné podmienky sú uvedené lesné porasty pomerene produkčné. O tom, že sa v území vyskytujú pôvodné lesné porasty svedčí aj ich vytipovanie za lesné biotopy európskeho významu.

Územie hospodárskych lesných porastov je využívané predovšetkým pre produkciu drevnej hmoty, lesné porasty tu plnia funkciu vodoochrannú a protieróziu. Plochu je možné využiť pre poľnohospodárstvo, turistiku a limitovane pre športové aktivity.

Lesné porasty v katastrálnom území Nižná Jedľová obhospodaruje Pozemkové spoločenstvo Nižná Jedľová. Ako lesné porasty sú evidované súvislejšie plochy, ktoré pozostávajú prevažne z listnatých porastov, iba s malým podielom ihličnatých drevín. Všetky lesné porasty sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov, s hlavným poslaním produkcie kvalitnej drevnej hmoty, so súčasným zabezpečovaním ostatných funkcií lesov. Hospodárenie v uvedených lesných porastov sa prevádza podľa lesného hospodárskeho plánu. Rubná doba lesných porastov je 120 rokov. Obnova lesných porastov sa prevádza jemnými obnovnými spôsobmi.

Kataster obce pokrýva 129 ha lesa. Nachádzajú sa v správe Lesnej správy Svidník a Lesnej správe Lesov SR, š. p. Banská Bystrica. Správcovia lesov zabezpečujú správnu funkciu lesa, jeho ochranu a prirodzenú obnovu.

V lesoch je typická karpatská flóra s listnatými stromami, kde prevažuje buk, hrab, dub, sosna. Z oblastí fauny prevláda vysoká zver (jelenia a srnčia) a diviacia.

Názov lesov: Rohuľa, Hrabníky, Ujkova, Obšar, Za verchom.

2.10 Trh práce

Prechodom slovenskej ekonomiky na trhovú formu sa prejavili v značnej miere aj negatívne zmeny. Najvýraznejšie obyvateľstvo obce zasiahla nezamestnanosť. Najmä dlhodobá nezamestnanosť je sociálnym, kultúrnym, ekonomickým a psychologickým problémom.

Územie obce patrí do pôsobnosti. Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Bardejove. Zaoberá sa aktívnou politikou trhu práce. Okrem toho vyhodnocuje trh práce v obciach a miestach celého okresu, eviduje nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a organizuje rekvalifikačné kurzy.

Tabuľka č. 12 Ukazuje prehľad o počte nezamestnaných posledných šiestich rokoch. Niektorí z obyvateľov sú zapojení do aktivačných práce v obci.

Tabuľka č. 10 Prehľad o nezamestnaných v obci Nižná Jedľová

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Evidované nezamestnané ženy	2	3	5	5	5	5
Evidovaní nezamestnaní muži	5	4	5	6	7	4
Evidovaných nezamestnaných spolu	7	7	10	11	12	9

Zdroj: ÚPSVaR

Percento podielu nezamestnaných sa v priebehu roka mení. Najviac ľudí bez práce je v zimnom období, keďže ľudia pracujú v stavebníctve, poľnohospodárstve a v iných letných sezónnych činnostiach. Obyvatelia odchádzajú do práce najmä do Svidníka, Českej republiky, Anglicka, Nemecka, Rakúska a ďalších krajín EÚ.

Najúčinnejšími spôsobmi znižovania nezamestnanosti je rozvoj podnikania. Pracovné miesta môžu pomôcť vytvárať aktivačná činnosť, absolventská prax, vytváranie pracovných miest na ochránených pracoviskách a v chránených dielňach. Veľmi účinné sú aj rekvalifikačné kurzy, ktoré popri úradoch práce začínajú organizovať aj iné vzdelávacie inštitúcie z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu SR.

2.11 Dopravná a technická infraštruktúra

2.11.1 Dopravná plocha

Miestne komunikácie pokrývajú obec v sieti s dĺžkou 1,3 km. Ich stav hodnotí miestna samospráva ako dobrý, avšak v niektorých úsekoch nedostatočná priestupnosť cestnej komunikácie. Samospráva zabezpečuje správu a údržbu miestnych komunikácií. Obec je vzdialená od Svidníka 5 km, od Bardejova 35km.

Tabuľka č. 11 Prehľad o stave dopravnej infraštruktúry

Dĺžka komunikácií	2,735 km
Z toho miestne asfaltové	1,31 km
Stav komunikácií	Dobrý
Dĺžka vybudovaných chodníkov	268 m
Počet mostov	8

2.11.2 Dopravná obslužnosť

Autobusovú dostupnosť celoplošne zabezpečuje v obci autobusová doprava – Slovenská autobusová doprava Vranov nad Topľou s prevádzkou vo Svidníku. Frekvencia autobusových spojov v priebehu pracovného týždňa je priemerná. Každý pracovný deň premáva 5 autobusových spojov. Avšak počas dňoch pracovného pokoja nepremáva žiadny autobusový spoj. Na prepravu sú občania nútení používať vlastné osobné vlastné motorové vozidlá alebo taxi službu.

V regióne nepremáva osobná ani dopravná železničná doprava. Najbližšie železničné stanice sú v Bardejove a v Prešove.

2.11.3 Technická infraštruktúra

Obec Nižná Jedľová je od roku 1996 splynofikovaná, napojená na rozvody SPP, a.s., závod Košice.

Vzhľadom na nedostatočnú priepustnosť cestnej komunikácie v obci je žiadúce vybudovať ďalšiu etapu výstavby chodníka pre peších z bezpečnostných dôvodov obyvateľstva.

Nižná Jedľová v súčasnosti má vodovodnou sieťou pokrytú celú obec. Z toho vyplýva, že takmer všetky nehnuteľnosti sú napojené na verejnú vodovodnú sieť. Účelom tohto vodovodu je zabezpečiť plynulé zásobovanie obce pitnou vodou. V súčasnej dobe je obec zásobená pitnou vodou zo samostatného vodovodu, do ktorého je privádzaná voda z vodného zdroja. Vodný zdroj tvorí prameň nachádzajúci sa vo Vyšnej Jedľovej v lesnej lokalite. Prameň má vybudované dva vodojemy, z ktorých sú zásobované pitnou vodou obce Vyšný Jedľová a Nižná Jedľová. Súčasná kapacita zdroja pitnej vody bohatou postačuje na plynulé zásobovanie. Vodovod bol vybudovaný v roku 1968-1970. Je v správe VVS, a. s. Košice. Oblastný závod Svidník. Obec je akcionárom tejto spoločnosti.

System likvidácie odpadových vôd nie je vyriešený. Je vypracovaný projekt na kanalizáciu: Odkanalizovanie mesta Svidník a desať obcí.

V obci nie sú zdroje energie – vodné ani veterné, či ďalšie alternatívy. Dodávku a rozvod elektrickej energie zabezpečuje Východoslovenská energetika, a. s. Prešov.

Stav telefónnej siete je dobrý. Spravuje ju Slovak Telecom, a.s.. Územie obce je pokryté signálmi mobilných operátorov Orange, a.s. – dosť slabý príjem, O2 – dobrý príjem, Slovak Telecom, a.s. – DSL rozvod, príjem WIFI, na mobilnú sieť Slovak Telecom, a.s. nie je príjem.

Káblová televízia v obci nie je zavedená. Internetové pripojenie objektov obce a obyvateľov v domácnostiach je formou DSL telekomunikačným pripojením.

Verejné osvetlenie pokrýva celé územie obce. Je v dobrom stave a sú osadené úsporné svietidlá, čím sa znižujú náklady obce na verejné osvetlenie. Miestny rozhlas a verejné osvetlenie bolo rekonštruované v roku 2011. Miestny rozhlas využíva samospráva najmä na informovanie občanov.

2.12 Životné prostredie

2.12.1 Ochrana kvality ovzdušia

Kvalita ovzdušia v obci je na veľmi dobrej úrovni. Prispieva k nej aj kompletná plynofikácia obce a absencia výraznejšieho znečisťovateľa. Spaľovanie plynu v jednotlivých domácnostiach nespôsobuje znečistenie nad limity povolené zákonom.

V dôsledku zvyšovania cien zemného plynu občania stále vo väčšej miere sa vracajú k menej hodnotným, ale tradičným druhom palív, najmä k palivovému drevu. Vplyvom toho by mohlo dôjsť najmä v zime k zhoršeniu kvality ovzdušia.

2.12.2 Ochrana kvality vôd

Sledovanie kvality povrchových vôd sa na Jedľovskom potoku a na jeho prítokoch nevykonáva. Najbližšie sa sleduje kvalita povrchových vôd na Ondave nad Svidníkom. Údaje z tohto profilu nemožno vzhľadom na rozdielnosť tokov použiť na určenie kvality povrchových vôd Jedľovského potoka. Vzhľadom na to, že v obciach nachádzajúcich sa v údolí Jedľovského potoka nie sú vybudované kanalizácie s napojením na ČOV a zo sídiel a poľnohospodárskych dvorov sa značná časť odpadových vôd vypúšťa priamo do prostredia, predpokladá sa, že voda v toku je stredne až silne znečistená a to najmä v období menších prietokov. Predpokladá sa zvýšené organické znečistenie vody, zvýšený obsah zlúčenín dusíka a fosforu a nepriaznivé biologické a mikrobiologické zloženie vody.

V potoku, ktorý preteká obcou sa nachádzajú raky, čo opačne svedčí o čistej vode.

2.12.3 Odpadové hospodárstvo

Obec nemá významného producenta komunálneho odpadu. Program odpadového hospodárstva vytvorili Technické služby mesta Svidník a obec sa doňho zapojila a Program by mal znížiť náklady spojené s vývozom a uložením tuhého komunálneho odpadu. Zapojením sa obec do separovaného zberu sa využijú druhotné suroviny a znížia náklady na získavanie nových surovín na výrobu nových tovarov. Tým menej znečisťovať životné prostredie. Triedi sa sklo, plasty, autobatérie, biela technika, bio odpad a žiarovky atď. Odvoz tuhého komunálneho odpadu zabezpečujú Technické služby mesta Svidník.

2.12.4 Chránené územia

Katastrálne územie obce sa nachádza na území, na ktorom podľa platného zákona o ochrane prírody krajiny platí I. stupeň územnej ochrany (všeobecná ochrana). V obvode pozemkových úprav nebol zistený výskyt chránených a ohrozených druhov rastlín európskeho a národného významu. Bol však zaznamenaný výskyt niektorých chránených druhov živočíchov, ktoré využívajú poľnohospodársku krajinu zväčša ako potravinovú bázu. Z ochrany európskeho významu bol zaznamenaný výskyt jašterice obyčajnej a jašterice živorodej. Vtáci využívajú pozemky zväčša ako potravinovú základňu. Hniezdenie spevavcov je naviazané na plochy NSKV. Hniezdenie dravcov nie je zaznamenané. Pravidelný výskyt chránených druhov živočíchov je naviazaný na územia v ploche Hrabníky, Šaturčanec, Pod Poliankou. V rámci obvodu pozemkových úprav sa osobitne nevyčleňujú lokality výskytu chránených druhov rastlín živočíchov.

2.13 Cestovný ruch

Zatiaľ nie je rozvinutý systém rekreácie hoci v ostatnom období začínajú prvé pokusy s vidieckou rekreáciou. Nemožno však hovoriť o dlhodobej rekreácii. V obci doposiaľ nie je vytvorený dobrý vzťah k vytváraniu podmienok pre rozvoj cestovného ruchu. Ojedinele sa využívajú staršie domy pre chalupárske účely, aj keď nie sú vyňaté z bytového fondu. Pre ubytovanie nie sú v obci vytvorené podmienky a ubytovanie na súkromí sa zatiaľ nerozvinulo. Podobne je to aj s poskytovaním stravovacích služieb. Evidentne nie sú vytvorené podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, ktoré nemôžu byť založené iba na obecných aktivitách ale musia byť naviazané na regionálne agentúry,

ktoré umožnia vyplniť rekreačné aktivity na viac dní v regióne. Obec v prírodnej scenérii má veľký potenciál pre poskytovanie hlavne agroturistiky. V rámci letnej rekreácie je možnosť kúpania sa v okresnom meste vzdialenom 5 km od obce, kde sa nachádza kúpalisko aj s morskými vlnami. Nutný je aktívny prístup obce a občanov ku skvalitňovaniu služieb cestovného ruchu, čistoty obce a technickej vybavenosti územia. Aktivizovať je potrebné tiež podnikateľské prostredie v oblasti cestovného ruchu. Dôležitá je informovanosť a dostupnosť k dotačným zdrojom pre rozvoj vidieckej turistiky. Okolie poskytuje vhodné terény aj na zimné rekreačné športy, najmä lyžovanie.

Obec má tak prírodné, ako aj umelo vytvorené predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu vo vidieckom prostredí. Plocha obce umožňuje kombinácie návštev Nízkych Beskýd na turistické vychádzky pre spoznávanie prírodných krás počas celého roka, zber lesných plodov počas letných a jesenných. V okolí sú vybudované udržiavané a značené turistické chodníky, preto turistické vychádzky nemusia byť spojené so sprievodcovskými službami miestnych obyvateľov.

Medzi najvýznamnejšie umelo vytvorené predpoklady rozvoja cestovného ruchu vo vidieckom prostredí patria bohaté a čiastočne zachované prvky hmotnej a duchovnej ľudovej kultúry. Žiada sa vyhľadať ich korenie a obnoviť v podobe sporadicky, ale najmä pravidelne usporadúvaných kultúrno - spoločenských podujatí, vytvorí miesto pre zhromažďovanie a prezentáciu hmotných i duchovných hodnôt kultúrneho dedičstva. Obec v roku 2009 v spolupráci s Pravoslávnu cirkevnou obcou Nižná Jedľová vybudovala kaplnku pred obcou, pod letiskom, v ktorej je umiestnený obraz Sedembolestnej presvätej Bohorodičky.

Obec má aj výbornú polohu pre návštevy Bardejova (35 km), mesta, ktorého historické jadro je zapísané vo svetovom zozname pamiatok kultúrneho dedičstva UNESCO, Prešova s pozoruhodnou renesančnou mestskou pamiatkovou rezerváciou. V blízkom okolí obce N. Jedľová sa nachádzajú rôzne historické pamiatky ako napr. Slovenské národné múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku. Galéria D. Millyho, Národná expozícia múzea v prírode – skanzen, Vojenské prírodné múzeum a iné.

V blízkosti sa nachádza rozhľadňa, ktorá stojí severne od mesta Svidník, z obce Nižná Jedľová na ňu vedie turistický chodník. I keď leží len vo výške 595m n.m., je možné z nej vidieť Ondavskú a Laboreckú vrchovinu. Čergov, Vihorlat, Slanské vrchy a Polonín. Za pekného počasia sú vidieť i vrchy Vysokých Tatier.

Medzi rekreačné areály obce patrí záhradkárska osada Jedľovka, ktorá sa nachádza mimo pozemkových úprav obce. Je to prímestská záhradkárska osada mesta Svidník umiestnená na pravom svahu Jedľovského potoka v južnej časti katastra. Celá záhradkárska osada je oplotená a pokračuje v k. ú. mesta Svidník.

II. SWOT analýzy

1. Oblasť: Technická infraštruktúra

Vízia: „ Technická infraštruktúra v obci spĺňa požiadavky obyvateľov. Obec Nižná Jedľová má zrekonštruovanú a dobudovanú komplexnú technickú infraštruktúru.“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovaný vodovod • Vybudovaná plynofikácia • Vhodné podmienky pre využívanie alternatívnych zdrojov energií • Dostatok prírodných stavebných materiálov a stavebnín • Dostatok pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu • Vybudované energetické siete • Kompletne usporiadané pozemky v extraviláne • Spoločná úradovňa v Nižnom Orliku • Využívanie ciest vhodné na cestovanie bicyklami do práce • Medzinárodná turistická trasa • Letisko v katastri obce • Dobre udržiavané cesty • Čiastočne zrekonštruovaná kultúrno správna budova obecného úradu • Prístup k internetu cez WIFI – vysokorychlostná sieť • Usporiadané majetkovo právne vzťahy • Kvalitný miestny rozhlas 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevybudovaná kanalizácia • Chýbajú chodníky okolo miestnych komunikácií • Nedostatočná priepustnosť cestnej komunikácie • Zlý stav autobusových zastávok • Nedostatok autobusových spojov, počas voľných pracovných dní a sviatkov pokoja žiadne autobusové spoje • Nízka kapacita sály v kultúrno – správnej budove obecného úradu • Nevyužívanie alternatívnych zdrojov energií • Chýbajú technológie na využívanie prírodných zdrojov • Neaktualizovaná technická dokumentácia k technickej infraštruktúre • Nevybudovaná sieť cyklistických chodníkov • Nedostatočná telekomunikačná sieť mobilných operátorov • Neexistujúca železničná doprava • Chýbajúce zdroje vody pre požiarnu ochranu • Nedostatok finančných zdrojov • Nekompletne usporiadané pozemky v intraviláne • Zlý technický stav detského ihriska • Chýba infraštruktúra pre aktívny oddych/ altánok, pódium, vytvorenie oddychovej zóny / • Chýbajúca infraštruktúra IBV
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Využívanie ľudských zdrojov obce pri budovaní infraštruktúry • Čerpanie a využívanie fondov EÚ • Podporovanie cestovného ruchu a kompletizácie infraštruktúry štátom • Vzbudenie záujmu VÚC o riešenie otázok technickej infraštruktúry • Rast IBV 	<ul style="list-style-type: none"> • Slabý záujem štátu o kompletizáciu technickej infraštruktúry • Povodne a živelné pohromy • Nezájem občanov o modernizáciu obce

2. Oblasť: Životné prostredie

Vízia: „V roku 2021 je v obci Nižná Jedľová nádherné čisté a zdravé životné prostredie, s prekrásnymi domami, parkmi, predzáhradkami a okolím.“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovaná vodovodná sieť • Zavedená separácia odpadu • Vybudovaná plynofikácia obce • Lesy bohaté na lovnú zver, huby a lesné plody • Vhodné podmienky na výstavbu veterných elektrární • Dostatok obecnej zelene • Vybudovaný pstruhový rybník • Možnosť výstavby nových rybníkov • Pripravené parcely na vybudovanie rybníkov • Čistá voda • Vybudované detské drevené ihrisko 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevybudovaná kanalizácia • Nízke ekologické povedomie občanov • Parky a oddychové zóny sú slabo udržiavané, verejné priestranstva • Nevybudované kompostové miesta • Nevyužívanie možností zberu lesných plodov a húb • Neudržiavaný tok miestneho potoka • Neudržiavané športové ihrisko • Existencia strednej enviromentálnej záťaže – skládka plastových odpadov po bývalej firme SURMEX
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Aplikácia možností spracovávania a využívania odpadu obce a ZMT • Plošná osvetová činnosť v rámci SR • Prísne ukladanie sankcií znečisťovateľom životného prostredia úradmi • Kompletizácia technologickej infraštruktúry v rámci VÚC • Realizácia záverov MÚSES • Realizácia projektu spoločných opatrení • Realizácia projektu Ondava pre život a ďalších aktivít zameraných na adaptáciu na zmenu klímy 	<ul style="list-style-type: none"> • Extrémne výkyvy počasia • Kalamity, prírodné katastrofy • Mäkká legislatíva ochrany životného prostredia

3. Oblasť: Ekonomická aktivita, podnikania, využívanie prírodných zdrojov

Vízia: „ Ekonomické aktivity Nižnej Jedľovej sú zamerané na využívanie prírodných zdrojov a rozvoj služieb“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Existujúci chov hovädzieho dobytku • Chov pstruhov • Pozemkové spoločenstvo • Existujúci drobní remeselníci s tradičnou výrobou (prútkarstvo) • Dostatok kvalifikovanej pracovnej sily • Blízkosť miest Svidník, Bardejov • Dostupnosť finančných služieb • Dobrá geografická poloha na dopravnej tepne • Dobre podmienky pre chov poľovnej zveri • Dostatok vodných zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiadna kapacita a štandard ubytovacích a pohostinských zariadení • Neusporiadané MPV k pozemkom pre budovanie obchodnej infraštruktúry • Chýbajúca sieť dopravných služieb • Nevyužitý priemyselný park • Absencia chovu poľovnej zveri • Zlý technický stav verejnej budovy • Chýbajúca predajňa potravín • Nepripravená vlastnícky miestna komunikácia na realizáciu rekonštrukcie
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozitívne legislatívne zmeny oblasti životného prostredia • Kooperácia organizácií v rámci regiónu a euroregiónu • Dostatok zdrojov EÚ na zlepšovanie stavu životného prostredia • Členstvo obce v OZ Dukla 	<ul style="list-style-type: none"> • Globálne negatívne klimatické zmeny • Prírodné katastrofy a kalamity • Deštruktívny vplyv podnikateľských lobistických skupín na životné prostredie • Nezáujem obyvateľov o čerpanie fondov EU

4. Oblasť: Cestovný ruch

Vízia: „ V obci je rozvinutý cestovný ruch vo vidieckom prostredí. Tvorí alternatívu pre zamestnávanie sa občanov. Obec je častým miestom pobytu hostí zo Slovenska a zahraničia.“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Existujúca spolupráca s poľskými a inými domácimi a zahraničnými partnermi • Predpoklady rozvoja pešej turistiky • Predpoklady rozvoja cykloturistiky • Predpoklady rozvoja zimnej bežeckej turistiky • Možnosť vyhladkových letov z letiska v katastri obce • Prístup k turistickej rozhliadni • Blízka dostupnosť kúpaliska, klziska • Zachovanie tradičných remesiel • Výhodná geografická poloha • Dobré podmienky na chov rýb a poľovníctvo • Blízkosť miest Stropkov, Svidník, Prešov, Bardejov • Blízkosť atrakcií, pamiatok, prírodného skanzenu, rekreačných oblastí • Potenciál pre budovanie cyklotrás • Tradícia festivalov v blízkom okresnom meste • Možnosť štúdia odborov cestovného ruchu vo Svidníku • Existencia dreveného detského ihriska 	<ul style="list-style-type: none"> • Absencia informačných služieb a propagačných materiálov • Nevyužitý priestor na prestavbu ubytovacích zariadení • Nedobudované a neoznačené turistické chodníky a cyklochodníky • Absencia spolupráce so susediacimi regiónmi • Slabá propagácia remesiel v lokalite • Nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb cestovného ruchu • Absencia turistických informačných tabúľ • Chýbajú pohostinské zariadenia s podávaním tradičných jedál • Neexistuje lyžiarske stredisko • Nepripravenosť na poskytovanie služieb cestovného ruchu (poľovníctvo, rybárstvo) • Nepripravenosť obyvateľov na aktívny cestovný ruch / jazykové znalosti, animačné činnosti /
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora malých a stredných podnikateľov v CR zo strany štátu • Spolupráca s informačnými centrami • Regionálne a nadregionálne sieťovanie samospráv • Masívna podpora CR zo strany štátu • Sieťovanie s centrami CR v regióne • Členstvo obce v OZ Dukla 	<ul style="list-style-type: none"> • Legislatíva obmedzujúca turizmu • Klimatické riziká • Zlé postavenie Slovenska a regiónu na trhu cestovného ruchu • Nezáujem občanov pri realizácii aktivít cestovného ruchu

5. Oblasť: Sociálna oblasť a zdravotníctva

Vízia: „V obci funguje všestranná sieť sociálnych služieb. Zdravotnícke služby v dostatočnej miere a vzdialenosti sú poskytované v okresnom mieste.“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Poliklinika vo Svidníku • Ambulancie pediatrov, praktických lekárov a odborných lekárov vo Svidníku • Lekárne vo Svidníku • Existujúce vhodné priestory pre rozvoj sociálnych služieb • Opatrovateľské služby v obci • Vybudovaný dom smútku 	<ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce vývarovne pre poskytovanie stravy • Chýbajúca prepravná služba pre chorých a sociálne odkázaných • Chýbajú poradenské centrá pre nezamestnaných • Absencia služieb pre chorých a sociálne odkázaných občanov (absencia terénnych sociálnych služieb) •
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Vznik a angažovanie mimo vládnych organizácií v sociálnej a zdravotníckej oblasti • Kooperácia v rámci regiónu a euroregiónu • Získavanie prostriedkov EÚ 	<ul style="list-style-type: none"> • Prevládanie konzumného spôsobu života • Nepriaznivý demografický vývoj • Zhoršovanie stavu životného prostredia • Zánik nemocnice vo Svidníku

6. Oblasť: Vzdelanie, kultúra a šport

Vízia k vzdelávaniu (+ľudské zdroje): „V obci, resp. v prijateľnej vzdialenosti od obce je zabezpečená možnosť všestranného vzdelávania obyvateľov v súlade s potrebami trhu práce a obyvateľov.“

Vízia ku kultúre a športu: „V obci sú vytvorené podmienky pre voľno časové aktivity obyvateľov.“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Existencia základných a materských škôl v blízkosti obce vo Svidníku • Existencia stredných škôl a gymnázií vo Svidníku • Výučba jazykových kurzov vo Svidníku • Existencia Základnej umeleckej školy vo Svidníku • Existujúci kultúrny dom • Existencia periodických aktivít: Deň detí, Deň matiek, posedenia s dôchodcami, Mikuláš • Usporadúvajú sa športové turnaje a obecné aj medziobecné • Historická budova bývalej školy z roku 1927 – terajšia pravoslávna fára • Gréckokatolícky chrám z r. 1914 • Dobrovoľný hasičský zbor • Poľovnícke združenie • Stretnutie rodákov obce pri väčších spoločenských akciách • Existujúca oddychová zóna 	<ul style="list-style-type: none"> • Absencia atraktívnych študijných odborov potrebných na trhu práce • Nízka ponuka rekvalifikačných kurzov • Nedostatok kurzov PC (pre starších občanov a ostatných dôchodcov) • Absencia kurzov na ukončenie vzdelania ZŠ, SŠ (maturita) • Nefungujú vzdelávacie aktivity 3. veku • Chýbajúci amfiteáter na kultúrne podujatie v lete • Nedostatok verejných priestranstiev • Nedostatočná kapacita športovísk v športovom areáli • Absencia múzea • Chýbajúce kluby pre mládež • Absencia riadených klubových činností
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Kultúrne výmeny na regionálnej a nadregionálnej úrovni • Príprava a realizácia projektov EÚ • Podpora kultúry, vzdelávania a športu podnikateľskými subjektmi a sponzormi • Spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami 	<ul style="list-style-type: none"> • Deštruktívny vplyv západnej kultúry • Odliv mladých ľudí z obce a regiónu • Negatívny demografický vývoj

1. VÍZIE do roku 2025

Oblasť: Technická infraštruktúra

Vízia k technickej infraštruktúre

„Technická infraštruktúra v obci splňa požiadavky od obyvateľov. Obec Nižná Jedľová má zrekonštruovanú a dobudovanú komplexnú technickú infraštruktúru.“

Oblasť: Životné prostredie

Vízia k životnému prostrediu (+prírodné zdroje)

„V roku 2025 je v obci Nižná Jedľová nádherné, čisté a zdravé životné prostredie, s prekrásnymi domami, parkmi, predzáhradkami a okolím.“

Oblasť: Ekonomická aktivita obyvateľstva

Vízia k Ekonomickej aktivite (+prírodné zdroje + ľudské zdroje)

„Ekonomické aktivity sú zamerané na využívanie prírodných zdrojov a rozvoj služieb.“

Oblasť: Cestovný ruch

Vízia k cestovnému ruchu

„V obci je rozvinutý cestovný ruch vo vidieckom prostredí. Tvorí alternatívu pre zamestnávanie sa občanov. Obec je častým miestom pobytu hostí zo Slovenska a zahraničia.“

Oblasť: Sociálna

Vízia k sociálnej oblasti a zdravotníctva

„V obci funguje všestranná sieť sociálnych služieb. Zdravotnícke služby v dostatočnej miere a vzdialenosti sú poskytované v okresnom meste vo Svidníku.“

Oblasť: Vzdelávanie, kultúra a šport

Vízia k vzdelávaniu (+ ľudské zdroje)

„V obci, resp. v prijateľnej vzdialenosti od obce je zabezpečená možnosť všestranného vzdelávania obyvateľov v súlade s potrebami trhu práce a obyvateľov.“

Vízia ku kultúre a športu

„V obci sú vytvorené podmienky pre voľno časové aktivity obyvateľov.“

2. IDENTIFIKOVANÉ PROBLÉMY

Oblasť: Technická infraštruktúra

Problém 1: Chýbajúce časti a zastaraná technická infraštruktúra v obci

Cieľ 1.1.: Vybudovať chodníky v obci

Cieľ 1.2.: Vybudovať kanalizáciu a čističku odpadových vôd

Cieľ 1.3.: Zrekonštruovať obecné budovy potrebné na ďalší rozvoj obce

Cieľ 1.4.: Rozšíriť nedostatočnú priepustnosť cestnej komunikácie v obci

Cieľ 1.5.: Riešiť nevyhovujúce čakárne na autobusových zastávkach

Cieľ 1.6.: Riešiť nevyhovujúce dopravné spoje počas víkendových dní

Problém 2: Nedostatočná technická infraštruktúra v obci

Cieľ 2.1.: Vybudovať cyklochodníky a pešie chodníky v obci s prepojením na susedné obce a Svidník

Cieľ 2.2.: Skvalitniť protipožiarnu ochranu v obci vybudovaním hydrantov

Problém 3: Nedostatočné infraštruktúry pre IBV

Cieľ 3.1.: Zabezpečiť infraštruktúry pre IBV (obchod, služby, chodníky, verejné osvetlenie...)

Oblasť: Životné prostredie

Problém 1: Nízke ekologické povedomie občanov

Cieľ 1.1.: Zvýšiť ekologické povedomie občanov

Cieľ 1.2.: Estetizovať verejné priestranstva v centre obce

Cieľ 1.3.: Preferovať ekologicky čisté a obnoviteľné zdroje vykurovania

Problém 2: Vybudovanie kompostového miesta

Cieľ 2.1.: Vybrať lokalitu na vybudovanie kompostového miesta a zabezpečenie jeho využívania

Problém 3: Ekologická záťaž

Cieľ 3.1.: Odstránenie ekologickej záťaže – skládka po bývalej firme SURMEX s. r. o.

Problém 4: Adaptácia obyvateľstva na klimatické zmeny

Cieľ 4.1.: Realizácia navrhnutých opatrení vyplývajúce z MÚSES

Oblasť: Ekonomická aktivita obyvateľstva

Problém 1: Nízky štandard služieb poskytovaných obyvateľom obce

Cieľ 1.1.: Zvýšiť štandard služieb pre obyvateľstvo

Oblasť: Cestovný ruch

Problém 1: Nedostatok zdrojov informácií pre domácnosti a návštevníkov obce, slabé zviditeľňovanie obce

Cieľ 1.1.: Zabezpečiť pre účastníkov cestovného ruchu zdroje informácií o obci, mikroregiónu a daniach

vo vybranej lokalite

Cieľ 1.2.: Iniciovať a finančne podporovať vznik a funkčnosť turistického informačného centra vo Svidníku v rámci obce zaradených pod Spoločný obecný úrad N. Orlík

Cieľ 1.3.: Zviditeľňovať obec v rámci dostupných možností

Problém 2: Nedostatočná ponuka služieb a ďalších atraktivít pre účastníkov cestovného ruchu

Cieľ 2.1.: Pripraviť pre účastníkov cestovného ruchu komplexnú ponuku vo forme balíkov služieb cestovného ruchu

Cieľ 2.2.: Iniciovať a finančne podporiť vybudovanie zariadení pre agroturizmus a zimné športy v obci

Problém 3: Nedostatok ubytovacích a stravovacích služieb na súkromí

Cieľ 3.1: Zabezpečiť dostatok ubytovacích a stravovacích služieb v obci ponukou obyvateľmi, ktorí majú voľné ubytovacie kapacity v domoch

Problém 4: Nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb cestovného ruchu

Cieľ 4.1: Využívať ponuky vzdelávacích inštitúcií na vzdelávanie, rekvalifikačné kurzy pre obyvateľov v technológií poskytovania služieb cestovného ruchu (ubytovacích, stravovacích, sprievodcovských atď.)

Oblasť: Sociálna oblasť

Problém 1: Nízka funkčnosť poradenského centra pre nezamestnaných

Cieľ 1.1: Zabezpečiť zvýšenie funkčnosti poradenského centra pre nezamestnaných, dostupného pre obyvateľov obce

Problém 2: Chýba denný stacionár pre chorých a odkázaných

Cieľ 2.1: Zabezpečiť prevádzku denného stacionára pre chorých a odkázaných v obci, alebo v mieste dostupnom pre obyvateľov obce

Problém 3: Chýbajúca prepravná sociálna služba

Cieľ 3.1: Iniciovať a pomôcť zabezpečiť zriadenie prepravnej sociálnej služby

Oblasť: Vzdelávanie, kultúra a šport

Problém 1: Absencia múzea

Cieľ 1: Vytvoriť v obci múzeum tradícií hmotnej a duchovnej ľudovej kultúry

Problém 2: Chýbajú: kompletný športový areál, oddychové zóny a verejné priestranstvá

Cieľ 2: Doplniť existujúci športový areál o ďalšie športoviská, vybudovať oddychové zóny a verejné priestranstvá pre voľno časové aktivity občanov

Problém 3: Nedostatok príležitosti pre ekonomické bývanie mladých obyvateľov

Cieľ 3: Zvýšiť ekonomickú dostupnosť bývania v obci

Problém 4: Chýbajú aktuálne vzdelávacie aktivity pre občanov

Cieľ4: Zabezpečiť pre občanov absentujúce vzdelávacie aktivity

Problém 5: Chýba klubové zariadenie pre mladých

Cieľ 5: Naplnenie užitočných činností pre voľný čas mládeže v klube mladých

3. STRATÉGIA ROZVOJA

Oblasť: Technická infraštruktúra

Problém 1: Chýbajúce časti a zastaraná technická infraštruktúra v obci

Opatrenie 1: Rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Cieľ 1.1: Vybudovať chodníky v obci

- 1.1.1 Spracovaný projekt na vybudovanie chodníka v obci podľa predpísaných grantových podmienok predložiť na získanie finančných prostriedkov
- 1.1.2 Vybudovať chodníky pre peších v obci tam, kde je ohrozovaná ich bezpečnosť

Cieľ 1.2: Vybudovať kanalizáciu a čističku odpadových vôd

- 1.2.1 Zistiť možnosti moderných a nových ČOV
- 1.2.2 Vytvoriť projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu vybudovanie kanalizácie a ČOV v správe obce
- 1.2.3 Vypracovať technickú dokumentáciu vybudovanie kanalizácie a ČOV v správe obce
- 1.2.4 Vypracovať a predložiť projekt na vybudovanie kanalizácie a ČOV
- 1.2.5 Vybudovať kanalizáciu a ČOV v obci

Cieľ 1.3: Zrekonštruovať obecné budovy potrebné na ďalší rozvoj obce

- 1.3.1 Definovať, kategorizovať a sumarizovať stav všetkých obecných budov
- 1.3.2 Vypracovať technickú dokumentáciu rekonštrukcie jednotlivých kategórií obecných budov
- 1.3.3 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu rekonštrukcie jednotlivých kategórií obecných budov a predložiť ho v rámci aktuálnych grantových schém
- 1.3.4 Predkladať projekty na rekonštrukciu jednotlivých kategórií obecných budov a predkladať ich v rámci aktuálnych grantových schém

Cieľ 1.4: Rozšíriť nedostatočnú priepustnosť cestnej komunikácie v obci

- 1.4.1 Vypracovať štúdiu rekonštrukcie miestnych komunikácií
- 1.4.2 Vypracovať projektovú dokumentáciu rekonštrukcie miestnych komunikácií obci
- 1.4.3 MPV pozemkov pod miestnymi cestnými komunikáciami
- 1.4.4 Zabezpečiť finančné prostriedky na rozšírenie miestnych komunikácií

Cieľ 1.5: Riešiť nevyhovujúci stav čakární na autobusových zastávkach v obci

- 1.5.1 Definovať a kategorizovať potrebu výstavby čakární na zastávkach SAD
- 1.5.2 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu rekonštrukcie jednotlivých kategórií zastávok a predložiť ho v rámci aktuálnych grantových schém
- 1.5.3 Vypracovať technickú dokumentáciu rekonštrukcie jednotlivých zastávok

- 1.5.4 Vypracovávať, predkladať projekty na rekonštrukciu jednotlivých kategórií obecných budov a predkladať ich v rámci aktuálnych grantov schém
- 1.5.5 Zrekonštruovať pôvodné alebo postaviť nové čakárne autobusov na zastávkach

Cieľ 1.6: Riešiť nevyhovujúce dopravné spoje počas víkendových dní

- 1.6.1 Prehodnotiť v obci potrebu a možnosti zavedených autobusových spojov
- 1.6.2 Vytipovať najvhodnejšie spoje
- 1.6.3 Preskúmať možnosti financovania dodatočných autobusových spojov počas víkendov

Problém 2: Nedostatočná technická infraštruktúra v obci

Opatrenie 2: Výstavba a doplnenie chýbajúcich časti infraštruktúry

Cieľ 2.1: Vybudovať cyklochodníky a pešie chodníky v obci s prepojením na susedné obce a Svidník

- 2.1.1 Vypracovať štúdium riešenia cyklistických chodníkov v obci a jej okolí
- 2.1.2 Vypracovať štúdiu riešenia chodníkov pre peších v obci
- 2.1.3 V nadväznosti na MPV a PTR vypracovať a predložiť projekty pre vybudovanie chodníkov pre peších a cyklistov v obci a v okolí
- 2.1.4 Vybudovať cyklistické chodníky
- 2.1.5 Vybudovanie spoločných opatrení v obci / poľné cesty,... /

Cieľ 2.2: Skvalitniť protipožiarnu ochranu v obci vybudovaním hydrantov

- 2.2.1 Vypracovať štúdium na vybudovanie systému hydrantov a protipožiarnych opatrení
- 2.2.2 Vypracovať projekt budovania systému hydrantov a protipožiarnych opatrení a predložiť ho v rámci aktuálnych grantových schém
- 2.2.3 Vybudovať systém hydrantov a protipožiarnych opatrení

Problém 3: Nedostatočná infraštruktúra pre IBV

Opatrenie 3: Zabezpečenie výstavby infraštruktúry pre IBV

Cieľ 3.1: Infraštruktúra pre IBV

- I. vypracovať štúdiu
- II. spracovanie sumárov riešení a výber najoptimálnejšieho riešenia
- III. vypravovanie projektu
- IV. realizácia projektu

Oblasť: Životné prostredie

Problém 1: Nízke ekologické povedomie občanov

Opatrenie 1: Zvyšovanie ekologického povedomia občanov

Cieľ 1.1 : Zvýšiť ekologické povedomie občanov

- 1.1.1 Propagovať problematiku životného prostredia a ekológie v obci prostredníctvom plagátov, rozhlasových relácií ...
- 1.1.2 Propagovať problematiku životného prostredia a ekológie v obci prostredníctvom spoločných vzdelávacích a preventívnych akcií detí a rodičov
- 1.1.3 Pokutovať a sankcionovať občanov, ktorí porušujú zákony venované ochrane životného prostredia
- 1.1.4 Prijatť v obci VZN o odpadoch a sankcionovať ich porušenia
- 1.1.5 Vypracovať projekty na dostupné grantové schémy venované propagácií zdravého životného prostredia
- 1.1.6 Vytvoriť v obci združenie občanov aktívnych v oblasti životného prostredia
- 1.1.7 Realizovať informačnej kampane s tematikou kompostovania a separácie

Cieľ 1.2: Estetizovať verejné priestranstvá v centre obce

Cieľ 1.3: Preferovať ekologický čisté a obnoviteľné zdroje vykurovania

Problém 2: Nevybudované kompostové miesto

Opatrenie 2: Vybudovať kompostové miesto a zabezpečiť jeho využívanie

Cieľ 2.1: Vybrať lokalitu na vybudovanie kompostového miesta a zabezpečenie jeho využívania

- 2.1.1 Vytipovať lokality v MR vhodné na spádové kompostové miesta
- 2.1.2 Vybudovať kompostové miesto
- 2.1.3 Zabezpečiť prístupové cesty ku kompostovému miestu
- 2.1.4 Zabezpečiť využívanie kompostového miesta

Problém 3: Ekologická záťaž

Opatrenie 3: Odstránenie ekologickej záťaže

Cieľ 3.1: Odstrániť ekologickú záťaž v spolupráci s vlastníkmi

- 3.1.1 Zabezpečenie odstránenia enviromentálnej záťaže – skládka po bývalej firme SURMEX s. r. o.

Problém 4: Klimatická zmena

Opatrenie č. 4: Adaptácia na klimatickú zmenu

Cieľ 4.1 Realizácia navrhnutých opatrení MÚSES

- 4.1.1 Realizácia záverov 6.2 MÚSES
- 4.1.2 Realizácia záverov 6.3. MÚSES
- 4.1.3 Realizácia záverov 6.5 MÚSES
- 4.1.4 Realizácia záverov regionálnej adaptačnej stratégie hornej Ondavy (RASHO v rámci projektu Ondava pre život)

Oblasť: Ekonomická aktivita obyvateľstva

Problém 1: Nízky štandard služieb poskytovaných obyvateľov

Opatrenie 1: Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov služieb pre obyvateľstvo

Cieľ 1.1: Zvýšiť štandard služieb

- 1.1.1 Analyzovať potreby poskytovania služieb v obci
- 1.1.2 Vytvoriť zoznam služieb, ktoré v obci absentujú
- 1.1.3 Vytvoriť podmienky pre prísun mobilných služieb (obchodných, komunálnych – kaderník, holič, obuvník a pod.)
- 1.1.4 Ponúknuť podmienky poskytovateľom mobilných služieb

Oblasť: Cestovný ruch

Problém 1: Nedostatok zdrojov informácií pre domácich a návštevníkov obce, slabé zviditeľňovanie obce

Opatrenia 1: Zvýšenie dostupných zdrojov informácií pre domácich a návštevníkov a podpora aktivít na zviditeľňovanie obce

Cieľ 1.1.: Zabezpečiť pre účastníkov cestovného ruchu zdroje informácií o obci, mikroregióne a dianí v celej lokalite

- 1.1.1 Vydať infobrožúru pre účastníkov cestovného ruchu a ostatných hostí s informáciami o obci
- 1.1.2 Inštalovať v uzlových bodoch obce tabule s informáciami o kultúrnych a spoločenských podujatiach
- 1.1.3 Realizovať v obci kultúrno – spoločenské podujatia za účelom spoznávania histórie obce a okolia
- 1.1.4 Realizovať dotazníkový prieskum za účelom zistenia predpokladov rozvoja cestovného ruchu v obci
- 1.1.5 Identifikovať a osloviť miestne osobnosti vhodné na prácu pre rozvoj cestovného ruchu
- 1.1.6 Preškoliť vytýpaných občanov v oblasti práce a v cestovnom ruchu
- 1.1.7 Podpora a realizácia projektov medzi národnej spolupráce

Cieľ 1.2: Iniciovať a finančne podporovať vznik a funkčnosť a turistického informačného centra vo Svidníku v rámci obci zaradených pod Spoločný obecný úrad N. Orlík

Cieľ 1.3: Zviditeľňovať obec v rámci dostupných možností

- 1.3.1 Zabezpečiť účasť z obce na organizovaných kongresových podujatiach venovaných cestovnému ruchu (výstavby, prezentácie, veľtrhy ...)
- 1.3.2 Oslovovať poskytovateľov/sprostredkovateľ služieb CR za účelom zviditeľňovania obce
- 1.3.3 Podporovať a organizovať tradičné dedinské jarmoky
- 1.3.4 Podporovať prevádzky drobných remeselníkov s cieľom propagovať a predávať tradičné ľudovomelecké výrobky

Problém 2: Nedostatočná ponuka služieb a ďalších atraktivít pre účastníkov cestovného ruchu

Opatrenie 2: Zvýšiť atraktivitu prostredia skvalitňovaním základných a doplnkových služieb pre účastníkov CR

Cieľ 2.1: Pripraviť pre účastníkov cestovného ruchu komplexnú ponuku vo forme balíkov služieb cestovného ruchu v rámci obcí zaradených pod Spoločný obecný úrad N. Orlík

- 2.1.1 Prehodnotiť v obci organizovanie aktivít a ponuku atrakcií, ktoré sú vhodné pre účastníkov cestovného ruchu
- 2.1.2 Zosumarizovať ponuku aktivít v obci a pripraviť kalendár aktivít a atrakcií
- 2.1.3 Vypracovať ponuku/balík aktivít a služieb, ponúknuť ich účastníkom prostredníctvom TIK-u, cestovej agentúry alebo cestovných kancelárií.
- 2.1.4 Zverejňovať informácie o podujatiach v obci v kultúrnom a turistickom občasníku
- 2.1.5 Prehodnotiť možnosti doplnkových aktivít a atrakcií pre účastníkov cestovného ruchu.

Cieľ 2.2: Iniciovať a podporiť vybudovanie zariadení pre turizmus vo vidieckom prostredí a zimné športy v obci

- 2.2.1 Zmapovať možnosti vybudovania zariadení
- 2.2.2 Vypracovať štúdiu a projektovú dokumentáciu na výstavbu
- 2.2.3 Vypracovať projekt a predložiť projekt na výstavbu týchto zariadení
- 2.2.4 Postaviť a prevádzkovať zariadenia

Problém 3: Nedostatok ubytovacích a stravovacích kapacít na súkromí

Opatrenie: Podporovať podnikateľské aktivity obyvateľov v cestovnom ruchu

Cieľ 3.1: Zabezpečiť dostatok ubytovacích a stravovacích služieb v obci ponukou medzi obyvateľmi, ktorí majú voľné ubytovacie kapacity v domoch

- 3.1.1 Realizovať prieskum možností využitia miestnych ubytovacích a stravovacích kapacít v obci
- 3.1.2 Vytipovať a osloviť jednotlivcov, ktorí majú kapacity a sú schopní a ochotní poskytovať služby v cestovnom ruchu
- 3.1.3 Poskytovať vytipovaným jednotlivcom potrebné informácie o cestovnom ruchu, informácie v oblasti poskytovania služieb v cestovnom ruchu, pracovno-právne informácie v oblasti cestovného ruchu
- 3.1.4 Vytipovať a vytvoriť priestory v obci vhodné na cestovanie a kempovanie
- 3.1.5 Skontaktovať dodávateľov služieb s cestovnými agentúrami a TIK-om na zabezpečenie odbytu služieb

Problém 4: Nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb cestovného ruchu

Opatrenie 4: Vzdelávanie obyvateľov v technológii poskytovania služieb CR, v ústretovosti a komunikatívnosti k hosťom

Cieľ 4.1: Využívať ponuky vzdelávacích inštitúcií na vzdelávanie, rekvalifikačné kurzy pre obyvateľov v technológii poskytovania služieb cestovného ruchu (ubytovacích, stravovacích, sprievodcovských atď.)

- 4.1.1 Organizovať vzdelávacie aktivity na oboznámenie sa občanov s možnosťami rozvoja cestovného ruchu a technológiu poskytovania služieb

- 4.1.2 Oboznamovať občanov s legislatívou súvisiacou s poskytovaním služieb vidieckeho cestovného ruchu
- 4.1.3 Kontaktovať občanov s TIK-mi, cestovnými kancelárkami a cestovnými agentúrami na vytváranie produktov cestovného ruchu, ich manažment a marketingové aktivity
- 4.1.4 Zapájať občanov do aktívnej účasti a organizácie masových spoločensko-kultúrnych a športových podujatí

Oblasť: Sociálna oblasť

Problém 1: Nízka funkčnosť poradenského centra pre nezamestnaných

Opatrenie 1: Podporovať aktivity na zlepšenie služieb zamestnanosti

Cieľ 1.1: Zabezpečiť zvýšenie funkčnosti poradenského centra pre nezamestnaných, dostupné pre obyvateľov obce

- 1.1.1 Podporovať existenciu a rozšíriť pôsobnosť pobočky ÚPSVaR vo Svidníku
- 1.1.2 Podporovať vznik poradenských centier a iných centier na zlepšenie zamestnanosti obyvateľov

Problém 2: Chýbajúca prepravná sociálna služba

Opatrenie 2: Zvýšenie dostupnosti úradov, inštitúcií, obchodov a zdravotníckych zariadení pre chorých a zdravotne postihnutých

Cieľ 2.1: Iniciovať a pomôcť zabezpečiť zriadenie prepravnej sociálnej služby v obci

- 2.1.1 Identifikovať potreby prepravnej sociálnej služby v obci
- 2.1.2 Preskúmať existenciu organizácií so skúsenosťami v poskytovaní v oblasti prepravnej sociálnej služby
- 2.1.3 Určiť poskytovateľa prepravnej sociálnej služby v obci
- 2.1.4 Preskúmať možnosti financovania prepravnej sociálnej služby v rámci dostupných grantových výziev a financovania poskytovania sociálnych služieb
- 2.1.5 Informovať občanov, inštitúcie o existencii a možnostiach využívania prepravnej sociálnej služby v obci

Oblasť: Vzdelávanie, kultúra a šport

Problém 1: Chýbajú aktuálne vzdelávacie aktivity pre občanov

Opatrenie 1: Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce

Cieľ 1: Zabezpečiť pre občanov absentujúce vzdelávacie aktivity

- 1.1.1 Zistiť aktuálnu potrebu vzdelávacích aktivít pre obyvateľov
- 1.1.2 Na základe zistených potrieb vzdelávania osloviť dostupných poskytovateľov vzdelania
- 1.1.3 Zabezpečiť potrebné priestory a potreby pre realizáciu vzdelávacích aktivít pre obyvateľov
- 1.1.4 Informovať obyvateľov o pripravovaných a realizovaných vzdelávacích aktivitách
- 1.1.5 Preskúmať možnosti financovania potrebných vzdelávacích aktivít
- 1.1.6 Vypracovať a podať projekty na financovanie plánovaných vzdelávacích aktivít

Problém 2: Chýbajú: kompletný športový areál, oddychové zóny a verejné priestranstvá

Opatrenie 2: Zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev v obci

Cieľ 2.1: Doplniť existujúce drevené detské ihrisko o ďalšie športoviská, vybudovať oddychové zóny a verejné priestranstvá pre voľno časové aktivity občanov a návštevníkov obce z chatovej oblasti

- 2.1.1 Vytipovať lokality vhodné na realizáciu výstavby športových areálov, športového centra, kúpaliska
- 2.1.2 Preskúmať možnosti financovania rekonštrukcie existujúcich a výstavbu nových športovísk
- 2.1.3 Vyhľadávať informácie o dostupných finančných zdrojov rekonštrukcie existujúcich a výstavby nových športovísk
- 2.1.4 Pripraviť a podať projekty rekonštrukcie existujúcich a výstavby nových športovísk na dostupné grantové schémy
- 2.1.5 Vyhľadať a oslovovať potenciálnych investorov a prevádzkovateľov športovísk za účelom výstavby nových športovísk na dostupné grantové schémy

Problém 3: Nedostatok príležitostí pre ekonomické bývanie mladých obyvateľov

Opatrenie 3: Zvýšenie dostupnosti bývania v obci v bytových domoch

Cieľ 3.1: Zvýšiť ekonomickú dostupnosť bývania pre mladých obyvateľov

- 3.1.1 Vytipovať lokality a pripraviť pozemky vhodné na výstavbu bytového domu
- 3.1.2 Preskúmať možnosti financovania výstavby nových bytových domov v správe obce (združenie finančných prostriedkov obce, záujemcov o byty, dotačný zdrojov, súkromných investorov)
- 3.1.3 PTR (príprava technickej realizácie)
- 3.1.4 Pripraviť a podať projekty na výstavbu nových bytových domov na dostupné grantové schémy

Problém 4: Absencia múzea

Opatrenie 4: Zlepšiť zázemie historických kultúrnych spoločenských a folklórnych tradícií

Cieľ 4.1: Vytvoriť v obci múzeum tradícií hmotnej a duchovnej ľudovej kultúry

- 4.1.1 Identifikovať v obci objekt vhodný na prevádzku expozície
- 4.1.2 PTR (príprava technickej realizácie)
- 4.1.3 Pripraviť a podať projekty na vytvorenie muzeálnej expozície na príslušné grantové schémy
- 4.1.4 Oslovovať existujúce múzeá a galérie za účelom inštalácie dočasných expozícií
- 4.1.5 Poskytovať obyvateľom a inštitúciám informácie o existujúcich expozíciách v lokálnom múzeu
- 4.1.6 Podporovať zapájanie s a občanov na „oživovanie“ expozície tvorivou činnosťou (ľudové remeslá, folklórne tradície)

Problém 5: Chýbajúce klubové zariadenia pre mladých

Opatrenie 5: Zvyšovanie príťažlivosti klubového zariadenia pre mladých

Cieľ 5.1: Zabezpečiť v obci zriadenie klubu pre mladých a naplnenie užitočných činností pre voľný čas

mládeže- internetový klub

- 5.1.1 Vytipovať objekt vhodný na realizáciu prevádzky
- 5.1.2 Preskúmať možnosti financovania vybavenia klubového zariadenia
- 5.1.3 PTR (príprava technickej realizácie)
- 5.1.4 Pripraviť a podať projekty na zriadenie a vybavenie klubu mladých
- 5.1.5 Zriadiť a sprevádzkovať klubové zariadenie pre mladých

III. AKČNÝ PLÁN obce Nižná Jedľová na roky 2015- 2021

1. Organizačné zabezpečenie

1.1. Manažment PROGRAMU hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Jedľová

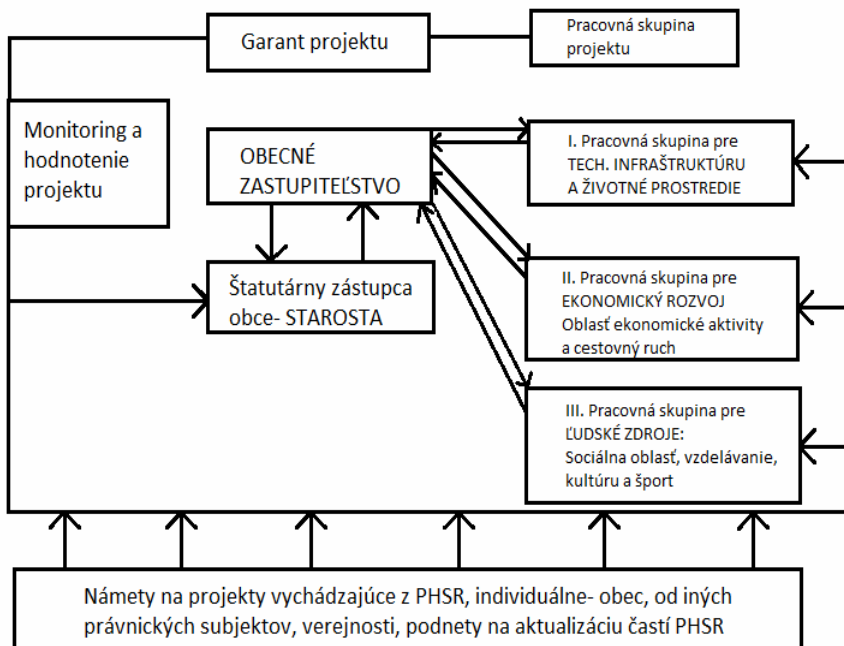
Riadenie realizácie PHSR je založené na orgánoch obce. Ústrednú úlohu v riadení zaujíma obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Tí sú doplnení pracovnými skupinami, ktorých prínosom bude kvalitnejšie rozhodovanie obecného zastupiteľstva a starostu obce.

Zložky manažmentu PRSR:

1. *Obecné zastupiteľstvo* - je najvyšším orgánom riadenia realizácie PHSR. Schvaľuje PHSR obce Nižná Jedľová a jeho aktualizácie. Vymedzuje činnosť pri operatívnom riadení PHSR a schvaľuje hodnotiacu správu realizácie PHSR. Menuje členov pracovných skupín pre jednotlivé problémové oblasti.
2. *Starosta obce* - je koordinátorom a manažérom realizácie PHSR. Navrhuje obecnému zastupiteľstvu na schválenie jednotlivé námety a podnety na realizáciu projektov.
3. *Pracovné skupiny* - sú vytvorené k jednotlivým problémovým oblastiam PHSR. Plnia funkciu poradového a iniciatívneho orgánu pre obecné zastupiteľstvo. Pripravujú na prerokovanie vymedzenie prioritných projektov, plán ich realizácie, využitie zdrojov financovania, plán dofinancovania projektu, monitoring, hodnotenie a dopad projektu. Pracovné skupiny sú zložené z odborníkov na jednotlivé problémové oblasti. Členov pracovnej skupiny schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
4. *Garant konkrétneho projektu* - osoba, či subjekt zodpovedný za realizáciu projektu.
5. *Pracovná skupina projektu* - garant projektu môže stanoviť pracovnú skupinu projektu v prípade, že posúdi jej pozitívny prínos k realizácii projektu.

Obrázok: Systém riadenia realizácie

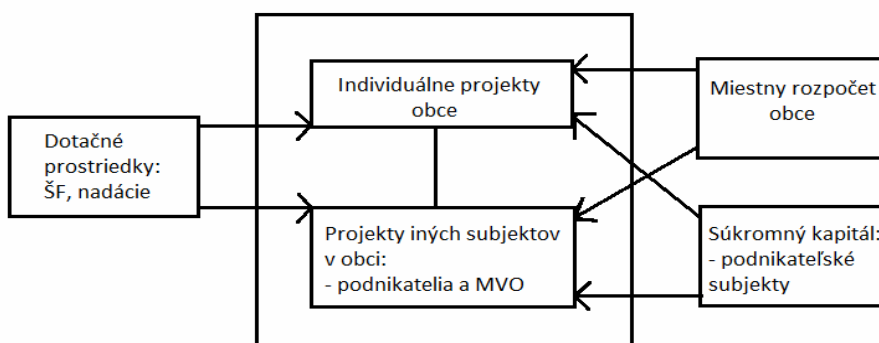
1.2 Realizácia a financovanie PHSR

PHSR bude realizovaný prostredníctvom opatrení a cieľov, vychádzajúcich z toho PHSR, plniac jednotlivé aktivity z nich vyplývajúce. Jednotlivé akcie budú spracované v projektoch.

Projekt charakterizujeme ako realizovaný zámer investičného alebo neinvestičného charakteru.

Obrázok: Schéma financovania PHSR obce Nižná Jedľová

Projekty vychádzajúce z opatrení, cieľov a akt

1.3 Systémové zdroje financovania:

Miestny rozpočet obce je zdrojom financovania projektov obce. Miestny rozpočet môže byť zároveň príjmom účelovej dotácie na dofinancovanie projektu.

Súkromný kapitál (podnikatelia, mimovládne organizácie, spolky, združenie) sa podieľa na financovaní projektov vychádzajúcich z PHSR. Súkromný kapitál je žiaduce zapojiť do financovania projektov obce a mikroregiónu, ktoré sú prínosom pre súkromný sektor.

Dobrovoľná práca občanov obce má dlhodobé tradície na slovenskom vidieku. Vykonávajú ju napr. miestne spolky, drobní podnikatelia pri starostlivosti o svoje prevádzky na území obce. Vyčíslenie tejto práce je podstatné iba v prípade uznania dobrovoľnej práce ako spolupodiel žiadateľa pri financovaní projektu.

Dofinancovanie dotovaných projektov obce

Podmienkou projektov, na ktoré je žiadaná podpora, je pomerný podiel žiadateľa Nenávratného finančného príspevku (NFP) na celkových nákladoch projektu. Dofinancovanie projektov obce bude vyžadovať zvýšené nároky na rozpočet obce. Súčasťou prípravy žiadateľa NFP musí byť aj plán dofinancovania projektov podľa dopadov projektu, založený na financovaní z vyššie uvedených systémových zdrojov.

1.4 Typové projekty naplňujúce PHSR obce Nižná Jedľová

Individuálne projekty obce sú založené na financovaní z miestneho rozpočtu obce, prípadne doplnené súkromným kapitálom. Obec sa môže do prípravy zapájať aj v partnerstve s neziskovými a ostatnými mimovládnymi organizáciami a hlavne OZ Dukla a spolu s nimi ich aj financovať. Na väčšie investičné projekty (vybudovanie chodníkov, kanalizácie), môže obec žiadať aj financie zo štrukturálnych fondov. Príprava projektov musí však byť schválená v obecnom zastupiteľstve. Na realizáciu projektov musí obecné zastupiteľstvo schváliť ad hoc manažment projektu, ktorý bude výkonným orgánom pre každý jednotlivý projekt. Realizácia individuálnych projektov obce musí preukázateľne pozitívne ovplyvniť rozvoj a záujmy obce a jej obyvateľov.

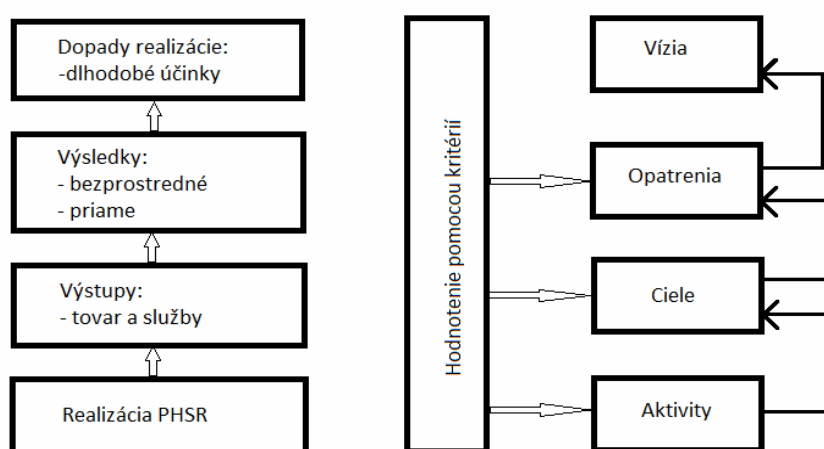
Projekty iných subjektov (podnikateľské, mimovládnych organizácii) – účasť iných subjektov môže priniesť synergický efekt znásobenia miestnych zdrojov využiteľných na realizáciu PHSR. Tieto projekty sa môžu, v prípade pozitívneho prínosu pre rozvoj obce finančne motivovať aj z miestneho rozpočtu obce formou partnerstva žiadateľa NFP v projekte. Tieto projekty budú posudzované obecným zastupiteľstvom. Výhodná sa ukazuje podpora súkromného sektora v získavaní účelovo viazaných dotácií.

2. HODNOTENIE A AKTUALIZÁCIA PHSR

2.1 Hodnotenie realizácie PHSR

PHSR obce Nižná Jedľová nemôže byť chápaný ako nemenný, definitívny. Základom jeho úspešnej realizácie je aktualizácia a adaptácia PHSR na základe monitoringu a hodnotenia. Hodnotenie je priebežné a systematické sledovanie plnenia a vyhodnocovania. Hodnotenie je zamerané na realizáciu PHSR, na súlad výstupov a výsledkov realizácie s cieľmi, opatreniami a aktivitami, vrátane reálnych dopadov realizácie na územie obce. Výstupy, výsledky a dopady realizácie sú porovnávané so stanovenými aktivitami, opatreniami a cieľmi pomocou ukazovateľov. Indikátory (ukazovatele dopadu) sú kritéria hodnotenia, ktoré musia byť stanovené pre každý projekt pred jeho zahájením. Ukazovatele dopadu musia byť kvantitatívne, hodnotiteľné kritéria sa stanovujú tak, aby zreteľne vystihovali prínosy každého projektu. Spôsob hodnotenia je zakreslený na nasledujúcom obrázku:

2.2 Výročná hodnotiaci správa

K systematickosti hodnotenia prispieva výročná hodnotiaci správa. Pripravuje ju starosta obce a schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Hodnotiaci správa obsahuje hodnotenie realizovaných projektov, ich výstupov, výsledkov a dopadov v súvislosti s opatreniami, cieľmi a aktivitami navrhnutými v PHSR. Súčasťou správy je odporúčenie k ďalšej realizácii PHSR, príp. návrhy na aktualizáciu časti PHSR.

2.3 Aktualizácia PHSR

Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v obci a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene strategických priorít a postupov PHSR. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu robiť v určitých časových intervaloch. Aktualizácia sa robí v cieľoch, opatreniach a aktivitách pri strategickej časti raz za 2 až 3 roky. V akčnom pláne obce a dotačných zdrojoch financovania PHSR je aktualizácia potrebná raz ročne. Návrh aktualizácie uskutočňuje riadiaca skupina.

2.4 Hodnotenie trvalo udržateľného rozvoja obce

Trvalo udržateľný rozvoj obce je taký spôsob rozvoja, ktorý uspokojuje potreby prítomnosti bez toho, aby oslaboval možnosti budúcich generácií naplňovať ich vlastné potreby. Znamená predovšetkým rovnováhu medzi tromi základnými oblasťami nášho života: ekonomikou, sociálnymi aspektmi a životným prostredím, taktiež rovnováhu medzi krajinami, rôznymi spoločenskými skupinami, dneškom a budúcnosťou. Hodnotenie trvalo udržateľného rozvoja by malo obyvateľom poskytovať informácie o vývoji situácie na území nezávisle od obsahu a úsilia obce o realizáciu PHSR. Bude zdrojom informácií o vývoji kvality života a dopadoch realizácie PHSR, ale i o dopadoch vnútorných tendencií, ktoré nie sú v priamom vplyve obce.

2.5 Prerokovanie PHSR obce s poslancami obecného zastupiteľstva

Spracovatelia PHSR konzultovali počas celého procesu prípravy a spracovávania zaradenia potrebných podkladov, informácií a ďalších údajov so starostom obce, odbornými a riadiacimi zamestnancami obecného úradu a občanmi, ktorí prejavili aktívny záujem pri tvorbe plánu. Všetky pripomienky, ktoré sa pri tvorbe plánu vyskytli, spracovatelia doňho zapracovali.

PHSR obce Nižná Jedľová bol prerokovaný a schválený v obecnom zastupiteľstve v časti analytickej a v časti strategickej uznesením OZ č. 2015/6/44 dňa 25.9.2015 s uvedením do zápisnice z rokovania obecného zastupiteľstva.

V. FINANČNÝ PLÁN

Jednou z kľúčových otázok pri realizácii programu rozvoja bude schopnosť obce zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie a v neposlednom rade aj vlastné zdroje. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja pohybovať, táto časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Jedľová sa postupne dopracuje po zverejnení uvedených dokumentov za účelom zabezpečenia relevantnosti a nadväznosti. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Prioritná oblasť	Opatrenie	Projekt, aktivita	Predpokladané náklady	Financovanie	
Technická infraštruktúra	Rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	Vybudovať chodníky v obci	110 000,-€		
		Vybudovať kanalizáciu a čističku odpadových vôd		EÚ	
		Zrekonštruovať obecné budovy potrebné pre ďalší rozvoj obce			
		Rozšíriť nedostatočnú priepustnosť cestnej komunikácie v obci			
		Riešiť nevyhovujúci stav čakárni na autobusových zastávkach v obci			
		Riešiť nevyhovujúce dopravné spoje počas víkendových dní			
		Výstavba a doplnenie chýbajúcich častí infraštruktúry	Vybudovať chodníky a pešie chodníky v obci s prepojením na susedné obce a Svidník		
		Skvalitňovať protipožiarnu ochranu v obci vybudovaním hydrantov			
	Zabezpečenie infraštruktúry pre IBV	Infraštruktúra pre IBV			
Životné prostredie	Zvyšovanie ekologického povedomia občanov	Zvýšiť ekologické povedomie občanov			
		Estetizovať verejné priestranstvá v centre obce		Vlastné zdroje	
		Preferovať ekologické a obnoviteľné zdroje vykurovania			
		Vybudovať kompostové miesto a zabezpečiť jeho využitie	Vybrať lokalitu na vybudovanie kompostového miesta a zabezpečenie jeho využitia		
		Odstránenie ekologickej záťaže	Zabezpečenie odstránenia enviromentálnej záťaže		EÚ
	Adaptácia na klimatickú zmenu	Realizácia navrhnutých opatrení MÚSES		Dotácie, EÚ	

Ekono- mická aktivita obyva- teľstva	Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov služieb pre obyvateľstvo	Zvýšiť štandard služieb		
	Zvýšenie dostupných zdrojov informácií pre domácich a návštevníkov a podpora aktivít na zviditeľňovanie obce	Zabezpečiť pre účastníkov cestovného ruchu zdroje informácií o obci, mikroregióna a dianí v celej lokalite		VÚC, OZ Dukla, vlastné zdroje
		Iniciovať a finančne podporovať vznik a funkčnosť a turistického informačného centra vo Svidníku v rámci obci zaradených pod Spoločný obecný úrad N. Orlík		OZ Dukla
		Zviditeľňovať obec v rámci dostupných možností		Vlastné zdroje
	Zvýšiť atraktivitu prostredia skvalitňovaním základných a doplnkových služieb pre účastníkov CR	Pripraviť pre účastníkov cestovného ruchu komplexnú ponuku vo forme balíkov služieb cestovného ruchu v rámci obcí zaradených pod Spoločný obecný úrad N. Orlík		Dotácie, OZ Dula
		Iniciovať a podporiť vybudovanie zariadení pre turizmus vo vidieckom prostredí a zimné športy v obci		
	Podporovať podnikateľské aktivity obyvateľov v cestovnom ruchu	Zabezpečiť dostatok ubytovacích a stravovacích služieb v obci ponukou medzi obyvateľmi, ktorí majú voľné ubytovacie kapacity v domoch		Dotácie, súkrom né zdroje
	Vzdelávanie obyvateľov v technológii poskytovania služieb CR, v ústretovosti a komunikatívni k hosťom	Využívať ponuky vzdelávacích inštitúcií na vzdelávanie, rekvalifikačné kurzy pre obyvateľov v technológii poskytovania služieb cestovného ruchu (ubytovacích, stravovacích, sprievodcovských atď.)		Dotácie
Sociálna oblasť	Podporovať aktivity na zlepšenie služieb zamestnanosti	Zabezpečiť zvýšenie funkčnosti poradenského centra pre nezamestnaných, dostupné pre obyvateľov obce		Dotácie, vlastné zdroje
	Zvýšenie dostupnosti úradov, inštitúcií, obchodov a zdravotníckych zariadení pre chorých a zdravotne postihnutých	Iniciovať a pomôcť zabezpečiť zriadenie prepravnej sociálnej služby v obci		Dotácie, vlastné zdroje
Vzdelá- vanie,	Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily	Zabezpečiť pre občanov absentujúce vzdelávacie aktivity		Dotácie

kultúra a šport	vstupujúcej na trh práce			
	Zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev v obci	Doplniť existujúce drevené detské ihrisko o ďalšie športoviská, vybudovať oddychové zóny a verejné priestranstvá pre voľno časové aktivity občanov a návštevníkov obce z chatovej oblasti		
	Zvýšenie dostupnosti bývania v obci v bytových domoch	Zvýšiť ekonomickú dostupnosť bývania pre mladých obyvateľov		
	Zlepšiť zázemie historických kultúrnych spoločenských a folklórnych tradícií	Vytvoriť v obci múzeum tradícií hmotnej a duchovnej ľudovej kultúry		Dotácie, vlastné zdroje
	Zvyšovanie príťažlivosti klubového zariadenia pre mladých	Zabezpečiť v obci zriadenie klubu pre mladých a naplnenie užitočných činností pre voľný čas mládeže - internetový klub	2 000,- €	Vlastné zdroje

VI. MONITORING

1. **Riadiaci orgán** - starosta a obecné zastupiteľstvo. Úlohou riadiaceho orgánu je dozerať na správne plnenie jednotlivých aktivít.
2. **Výkonný orgán** - je zastúpený pracovníkmi, ktorí sa budú podieľať na plnení jednotlivých opatrení. Pri takmer všetkých opatreniach bude vybratá súkromná firma, ktorá zabezpečí potrebných pracovníkov.
3. **Finančný orgán** - bude mať na starosti vedenie účtovníctva obce a bude riešiť finančné náležitosti.
4. **Kontrolný orgán** – kontrolór obce bude dohliadať na správne a efektívne využitie zdrojov.

PHSR obce Nižná Jedľová je živým dokumentom. Realizácia programu bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Nižná Jedľová v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Pre udržiavanie a realizáciu PHSR obce Nižná Jedľová bude zriadená Riadiaca komisia pre riadenie realizácie PHSR obce Nižná Jedľová, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať v prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie obce. V Proces realizácie PHSR obce Nižná Jedľová sa začne po jeho schválení Obecným zastupiteľstvom.

Úlohou Riadiacej komisie pre riadenie realizácie PHSR obce Nižná Jedľová bude:

- schádzať na prehodnocovanie plnenia PHSR obce Nižná Jedľová podľa potreby, najmenej jedenkrát ročne,
- jedenkrát ročne podať správu Obecnému zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov PHSR obce Nižná Jedľová tak, aby bolo zabezpečené, že všetky ciele budú splnené včas,
- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom,
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov za účelom koordinácie aktivít v obci,
- aktualizovať PHSR obce Nižná Jedľová (minimálne každý druhý rok) – je to živý, otvorený dokument,
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v obci s cieľom zabezpečiť informovanosť o PHSR obce Nižná Jedľová – so stratégiou rozvoja obce bude oboznámená verejnosť prostredníctvom miestnych médií.

Jednotlivé úlohy programu budú realizované pomocou bežných postupov a procedúr obecného úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočnená príslušnými zodpovednými osobami.

PHSR obce Nižná Jedľová je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov obce Nižná Jedľová a legislatívne zmeny. PHSR obce Nižná Jedľová bude podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu, že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu, bude sa orientovať na vyžitie silných stránok a možností územia, na potláčanie slabých stránok a možných ohrození územia a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôbovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života obce. Otvorenosťou dokumentu sa

zabezpečiť flexibilita pri určovaní priorít obce, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

VII. ČASOVÝ HARMONOGRAM

Prioritná oblasť	Opatrenie	Projekt, aktivita	Obdobie realizácie	
Technická infraštruktúra	Rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	Vybudovať chodníky v obci	2016-2018	
		Vybudovať kanalizáciu a čističku odpadových vôd	2018-2025	
		Zrekonštruovať obecné budovy potrebné pre ďalší rozvoj obce	2016-2018	
		Rozšíriť nedostatočnú priepustnosť cestnej komunikácie v obci	2017-2025	
		Riešiť nevyhovujúci stav čakárni na autobusových zastávkach v obci	2016-2017	
		Riešiť nevyhovujúce dopravné spoje počas víkendových dní	2016-2018	
Životné prostredie	Výstavba a doplnenie chýbajúcich častí infraštruktúry	Vybudovať chodníky a pešie chodníky v obci s prepojením na susedné obce a Svidník	2016-2020	
		Skvalitňovať protipožiarnu ochranu v obci vybudovaním hydrantov	2015-2021	
	Zabezpečenie infraštruktúry pre IBV	Infraštruktúra pre IBV	2016-2017	
	Zvyšovanie ekologického povedomia občanov	Zvýšiť ekologické povedomie občanov	2015-2025	
		Estetizovať verejné priestranstvá v centre obce	2016-2020	
		Preferovať ekologické a obnoviteľné zdroje vykurovania	2015-2025	
		Vybudovať kompostové miesto a zabezpečiť jeho využitie	Vybrať lokalitu na vybudovanie kompostového miesta a zabezpečenie jeho využitia	2017-2021
		Odstránenie ekologickej záťaže	Zabezpečenie odstránenia enviromentálnej záťaže	2017-2020
		Adaptácia na klimatickú zmenu	Realizácia navrhnutých opatrení MÚSES	2015-2025
	Ekonomická aktivita obyvateľstva	Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov služieb pre obyvateľstvo	Zvýšiť štandard služieb	2015-2020
Zvýšenie dostupných		Zabezpečiť pre účastníkov cestovného ruchu	2015-2025	

	zdrojov informácií pre domácich a návštevníkov a podpora aktivít na zviditeľňovanie obce	zdroje informácií o obci, mikroregióny a dianie v celej lokalite	
		Iniciovať a finančne podporovať vznik a funkčnosť a turistického informačného centra vo Svidníku v rámci obci zaradených pod Spoločný obecný úrad N. Orlík	2015-2025
		Zviditeľňovať obec v rámci dostupných možností	2015-2025
	Zvýšiť atraktivitu prostredia skvalitňovaním základných a doplnkových služieb pre účastníkov CR	Pripraviť pre účastníkov cestovného ruchu komplexnú ponuku vo forme balíkov služieb cestovného ruchu v rámci obcí zaradených pod Spoločný obecný úrad N. Orlík	2015-2025
		Iniciovať a podporiť vybudovanie zariadení pre turizmus vo vidieckom prostredí a zimné športy v obci	2018-2025
	Podporovať podnikateľské aktivity obyvateľov v cestovnom ruchu	Zabezpečiť dostatok ubytovacích a stravovacích služieb v obci ponukou medzi obyvateľmi, ktorí majú voľné ubytovacie kapacity v domoch	2015-2020
	Vzdelávanie obyvateľov v technológii poskytovania služieb CR, v ústretovej a komunikatívnej k hosťom	Využívať ponuky vzdelávacích inštitúcií na vzdelávanie, rekvalifikačné kurzy pre obyvateľov v technológii poskytovania služieb cestovného ruchu (ubytovacích, stravovacích, sprievodcovských atď.)	2015-2020
Sociálna oblasť	Podporovať aktivity na zlepšenie služieb zamestnanosti	Zabezpečiť zvýšenie funkčnosti poradenského centra pre nezamestnaných, dostupné pre obyvateľov obce	2015-2020
	Zvýšenie dostupnosti úradov, inštitúcií, obchodov a zdravotníckych zariadení pre chorých a zdravotne postihnutých	Iniciovať a pomôcť zabezpečiť zriadenie prepravnej sociálnej služby v obci	2015-2020
Vzdelávanie, kultúra a šport	Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce	Zabezpečiť pre občanov absentujúce vzdelávacie aktivity	2015-2020
	Zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev v obci	Doplniť existujúce drevené detské ihrisko o ďalšie športoviská, vybudovať oddychové zóny a verejné priestranstvá pre voľno časové aktivity občanov a návštevníkov obce z chatovej	2016-2020

		oblasti	
	Zvýšenie dostupnosti bývania v obci v bytových domoch	Zvýšiť ekonomickú dostupnosť bývania pre mladých obyvateľov	2015-2020
	Zlepšiť zázemie historických kultúrnych spoločenských a folklórnych tradícií	Vytvoriť v obci múzeum tradícií hmotnej a duchovnej ľudovej kultúry	2018-2019
	Zvyšovanie príťažlivosti klubového zariadenia pre mladých	Zabezpečiť v obci zriadenie klubu pre mladých a naplnenie užitočných činností pre voľný čas mládeže - internetový klub	2015-2020

ZÁVER

Schválený PHSR obce Nižná Jedľová je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové aktivity a opatrenia, resp. môže niektoré aktivity a opatrenia rušiť. Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj komplikované vlastnícke vzťahy. Realizátorom PHSR obce Nižná Jedľová nie je len samostatná obec, ale aj štátna správa a podnikateľské subjekty, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta s viac zdrojovým financovaním.